БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 151 (6526)
АВГУСТЫН 1
СУББОТО
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

Сэсэн мэргэн Ленинэй, Ленинэй шаби ба хэрэгыень үргэлжэлүүлэгшэ агууехэ Сталинай ба тэдэнэй соратнигуудай хүтэлбэреэр ябажа байлдаануудта хатуужаһан манай Коммунистическэ парти хадаа мүнөө коммунизм байгуулжа байгаа советскэ общестБые ударидагша, хүтэлбэрилэгшэ ба жолоодогшо хүсэн мүн.

КОММУНИЗМЫН ШЭНЭ ИЛАЛТАНУУД ТЭЭШЭ!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэлэй ойе советскэ арад, арадай демократиин оронуудай ажалшад, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн ехэ зоригжолтойгоор тэмдэглэжэ байна.

Москвагай, Ленинградай, Минскын, Ташкентын, Тбилисиин, Свердловскын болон манай ороной бусад городуудай партийна эдэбхитэдэй суглаанууд, хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай, таряашадай ехэ суглаанууд үсэхэлдэр боложо, түрэл Коммунистическэ партидаа олон миллион советскэ арадай заха хизааргүй үнэн сэхэ, инаг дуратай байдагые дахин шэнээр харуулаа.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэлэй ой уласхоорондын ехэ удхашанартай событи болоо. Россида марксистска революционно партиин эхи табиһан РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын нээгдэһэн түүхэтэ үдэрые ахадүү коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй бүхы партинууд үргэнөөр тэмдэглэжэ байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэлэй ойтой дашарамдуулан Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалга соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Российска социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партиин Хоёрдохи съезд дээрэ табин жэлэй саада тээ ленинизмын илаһан илалта уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бүхы түүхэдэ шухала событи болоһон байна. Ленинскэ партиин бии боложо, хүгжэһэн ябадал 1917 оной Агуухэ Октябрьска социалистическэ революцида, дэлхэй дээрэ анха түрүүшын социалистическэ гүрэнэй бии болоһон ябадалда, бүхы оронуудта коммунистическэ партинуудай түргөөр бии боложо хүгжэһэн ябадалда хүргөө...

Хитадай Коммунистическэ парти Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин жэшээгээр байгуулагдан хүгжөө һэн. Хитадта арадай революциин илаһан илалта, Хитадай Арадай Республикын хүгжэлтэ хадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын, советскэ арадай зүгһөө үзүүлэгдэдэг дэмжэлгэ болон туһаламжатай таһаршагүй холбоотой юм».

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти табин жэл соо тэмсэһэн баатарлиг тэмсэлэй, хүшэр хүндэ шалгалтануудай, бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудай алдарта замаар ябажа гараа. Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр ябажа, манай ороной ажалшад эрхэ сүлөөгөө дайшалан абаа, социализм байгуулаа. коммунистическэ обществын һүр жабхаланта байшан этигэл найдамтайгаар бодхооно. Сэсэн мэргэн Ленинэй хүтэлбэреэр, Ленинэй шаби ба хэрэгыень үргэлжэлүүлэгшэ агуухэ Сталинай болон эдэнэй соратнигуудай ударидалгаар ябажа, байлдаануудай соогуур хатуужаһан манай Коммунистическэ парти коммунизм байгуулжа байгаа советскэ обществын хүтэлбэрилхы, залан ударидахы хүсэн мүн. Манай Коммунистическэ парти дэлхэйн революционно болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй «Ударна бригада» мүн гэжэ бүгэдэниитэдэ мэдэрэгдэхэ ёһоороо мэдэрэгдэнэ.

XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зэбсэгжэһэн Коммунистическэ парти оршон мандаһан 60-дахи жэлдээ орохо зуураа, хэзээ хэзээнэйхиһээ бата нэгэдэлтэй, нигта жагсаалтай болоод, коммунизм байгуулгын тон шухала зорилгонуудые шиидхэжэ байна.

Соведүүдэй засаг эбдэршэгүй бата хүсэтэй, творческо эршэ шадалтай болоод, коммунизм тээшэ замаар этигэл найдамтайгаар дабшажа ябана. Коммунистическэ общество хүсэд байгуулха шухала бүхы условинууд СССР дотор бии. Байгаалиин барагдашагүй баялигуудтайбди, хүсэ ехэтэ социалистическэ индустритайбди, дэлхэй дээрэ эгээн томо, һайнаар механизировалэгдэһэн хүдөө ажахытайбди. Советскэ гүрэн ажахын болон культурын бүхы һалбаринуудта хүдэлмэрилдэг мэргэжэлтэдэй олон тоото кадрнуудтай юм.

Социалистическэ экономико болон культурая хүгжөөхэ хэрэгтэ бидэнэй туйлаһан илалтанууд Коммунистическэ партиин зохёоһон политикые эрид шууд бэелүүлһэнэй үрэ дүн, партиин политикые нэгэн һаналтайгаар дэмжэдэг хүдэлмэришэдэй, таряашадай болон интеллигенциин баатарлиг ажалай үрэ дүн болоно.

Советскэ арад партиин ударидалгаар ябажа, коммунизм байгуулха хэрэгтэ бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалта туйлаа. Зүгөөр, туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амархагүй, харин хэлбэришэгүйгөөр урагшаа дабшаха ёһотой гэжэ советскэ хүнүүдые парти һургадаг. Ажахын зарим хойшолуулагдашагүй зорилгонууд манайда мүнөө хүрэтэр шиидхэгдээгүй байһаар, промышленностиин гээгдэжэ ябаһан предприятинууд, энээнһээ байтагай тус тус һалбаринууд бии, зарим колхозууд, хүдөө ажахын бүхэли районууд задагай муу байдалтай байна гэжэ мартаха хэрэггүй. Хүдөө ажахын культурануудай ургаса, малажалай ашаг шэмэ үгэлгэнь хүдөө ажахын техническэ зэбсэгжэлгын ехэ болоһон хэмжээндэ, колхозно байгуулалтада байдаг арга боломжонуудта харюусажа үшөөл шаданагүй. Мүн тэрэшэлэн манай обществэ дотор хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдэй үшөө усадхагдаагүй байһые, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ дутагдалнуудай бии байһые хараадаа абаха хэрэгтэй.

Парти хадаа арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хүсэ ехэтэйгээр саашадань хүгжөөхын түлөө, табадахи табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада промышленностьда болон хүдөө ажахыда байдаг резервнүүдые, арга боломжонуудые ашаглахын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадай творческо эршэ шадалые элсүүлэн зорюулна. Арадай ажахые таһалгаряагүйгөөр хүгжөөһэнэй үндэһэ һуури дээрэ парти хадаа арадай материальна байдалые болон культурые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ. советскэ хүнүүдэй таһалгаряагүйгөөр ургажа байгаа эрилтэнүүдые бүрин хангаха ябадал туйлана.

Арад зонтой таһаршагүй барисаа холбоотой байдаг дээрэһээ манай парти бата хүсэтэй, илагдашагүй байдаг юм. Парти болбол олонниитэ зонтой барисаа холбоогоо эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлжэ, үргэдхэжэ байдаг. Ажалшадай эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандахыень, хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин, бүхы советскэ хүнүүдэй материальна байдалые һайжаруулхын түлөө үдэр бүри оролдожо байхыень партийна организацинуудһаа манай парти эринэ. Парти болбол Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхын тулада хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай союзые, манай ороной арадуудай нэгэдэлые, хани барисаае али болохоор бэхижүүлнэ, советскэ хүнүүдэй политическэ эдэбхиие болон патриотизмые хүгжөөн бадаруулна.

Социализмһаа коммунизмда шата дамжан оролгын үедэ парти ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ түрүү зэргын удхашанар олгоно. Партиин хэдэг идеологическа бүхы хүдэлмэринь ажалшадые коммунизмын агуухэ илагдашагүй хэрэгтэ этигэн найдаха үзэл бодолоор, партидаа, социалистическэ Эхэ орондоо үнэн сэхэ байха, политическэ ехэ һэрэмжэтэй, дотоодын ба гадаадын дайсадта эсэргүү тэмсэлдээ эбсэшэгүй шанга байха үзэл бодолоор хүмүүжүүлгэдэ хандуулагдаһан хай.

Коммунистическэ байгуулалтын хэрэгые хүтэлбэрилхэ зуураа, парти болбол агуухэ Ленинэй найруулан зохёоһон партийна хүтэлбэрилгын принципүүдые, партийна ажабайдалай гуримуудые нарин зүбөөр бэелүүлхэ, КПСС-эй Уставай заабаринуудые нарин нангинаар сахиха ябадал хангана. Партийна хүтэлбэрилгын эгээн дээдэ принцип болохо коллективнэ хүтэлбэрилгые хэлбэришэгүйгөөр сахин бэелүүлхые парти эринэ. Ушарынь, энэ хадаа партийна зэргэнүүдэй бата нэгэдэлтэй ба нигта жагсаалтай байха, манай орон дотор коммунизм амжалтатайгаар байгуулха ябадалай арга нүхэсэл мүн.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ хадаа коллективнэ хүтэлбэрилгые бэхижүүлгын, партидоторой демократиие дэлгэрүүлгын, партийна ниитын зүгһөө бодото хиналта бэелүүлгын хүсэтэ зэбсэг болоно. Парти хадаа шүүмжэлэлэй ашаар манай хүдэлмэриин дутагдалнуудые болон алдуунуудые элирхэйлэн зайсуулдаг, коммунистнуудай, үргэн ниитэ партийнабэшэ хүнүүдэй зохёон байгуулха эдэбхи үүсхэлые хүгжөөн бадаруулдаг юм.

Пропагандистска хүдэлмэриие һайжаруулха шухала байһан ябадал партиин табин жэлэй ойдо зорюулагдаһан партийна эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ онсолон тэмдэглэгдэнэ. Революционно теориие оролдосотойгоор шудалха, практическа зорилгонуудые шиидхэхэдээ марксизмын заабари, тобшололнуудые зүбөөр хэрэглэхэ гэжэ парти кадрнуудые, бүхы коммунистнуудые һургадаг. Маркс — Энгельс — Ленин — Сталинай һургаалые ажал хэрэгэй дайшалхы хүтэлбэри гэжэ тоолохо зуураа, парти болбол начётничествбдо ба догматизмда эсэргүүгээр эрид шууд тэмсэдэг, марксизм-ленинизмын творческо шэнжэтэй байдагые ойлгохыень, революционно теориин гол удхыень шудалан ойлгохыень коммунистнуудһаа эридэг байха юм.

Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилдэг Советскэ гүрэн гадаадын бата шууд политика бэелүүлнэ. Энэ политикын зорилгонь советскэ арадай амгалан ажал хангаха, арадуудай хоорондохи эб найрамдалые сахин хамгаалха хэрэг болоно. Советскэ гүрэнэй эб найрамдалда дуратай гадаадын политика советскэ арадай болон эб найрамдалда дуратай бусад бүхы арадуудай тон шухала интересүүдтэй тааралдана.

Пролетарска интернационализмын принципүүдтэ үнэн сэхэ байдаг Коммунистическэ парти агуухэ хитад арадтай, арадай демократиин бүхы оронуудай ажалшадтай ахадүүгэй хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй хани барисаагаа бэхижүүлнэ, ажалшадай агуухэ туйлалта бологшо эб найрамдалай, демократиин болон социализмын лагериие хамгаалан бэхижүүлнэ.

Манай арад Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын дотоодын ба гадаадын политикые нэгэн һаналтайгаар һайшаадаг, эдэбхитэйгээр дэмжэдэг. Партиин зохёоһон, хэдэн арбаад жэлдэ тэмсэжэ шалгаһан энэ политика ажалшадай интересүүдтэй бүрин тааралдадаг имагта зүб политика мүн. Арадай зол жаргалые, баян байдалые Коммунистическэ парти юунһээшье дээрэ тоолодог гэжэ советскэ хүнүүд олон жэлэй дүй дүршэл дээрэһээ хаража этигээ. Парти хадаа арад зондоо үнэн шударгыгаар алба хэдэг. дээрэһээ. олон миллион ажалша ниитэдэ тон ехээр дурлагдадаг, хизааргүй ехээр этигэгдэдэг болоо.

Өөрынгөө Центральна Комитедые тойрон нигтаар жагсаһан, үргэн ниитэ ажалшадтай таһаршагүй холбоотой Коммунистическэ парти дотоодын ба гадаадын политикын талаар урдаа табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэнэ, советскэ арадые шэнэ илалтануудта этигэл найдамтайгаар хүтэлнэ.

Ленинизмын туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр коммунизмын бүрин түгэс илалта тээшэ, урагшаа дабшая!

(«Правдын» июлиин 31-нэй түрүү бэшэг).

МОСКВА

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ

нүхэр Георгий Максимилианович МАЛЕНКОВТО

Хүндэтэ нүхэр Түрүүлэгшэ!

Корейн арадта эсэргүүгээр американска империалистнуудай тухирһан шуһата дайнда корейскэ арадай болон хитад арадай һайн дуратанай илаһан түүхэтэ илалтаар дашарамдуулан халуун амаршалга хүргэһэнэйтнай түлөө Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствын, бүхы арад зоной үмэнэһөө Танда, Танай нэрээр Советскэ правительствода үнэн зүрхэнэйнгөө баясхалан хүргэхыемни зүбшөөрыт.

Корейн арадта советскэ арадай үзүүлдэг үнэн сэдьхэлэй, тон ехэ туһаламжа ба дэмжэлгэ хадаа американска агрессорнуудтэ эсэргүүсэн Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөе болон бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа гурбан жэл соо хэһэн хүшэр хүндэ дайнда манай илаһан илалтын гол шухала арга нүхэсэл, эблэрэлгэтэй дашарамдан Эхэ ороноо амгалан ёһоор нэгэдүүлхэ, дайн сэрэгээр һандаргагдаһан арадайнгаа ажахые тон түргэнөөр һэргээн бодхоохо зорилгонуудаа Корейн арадай амжалтатайгаар бэелүүлхэ найдамтай арга нүхэсэл болоно.

Эхэ ороноо нэгэдүүлхэ, амгалан байгуулалта эрхилхэ зорилгонуудые мүнөө бэелүүлжэ эхилһэн Корейн арадта али бүхы туһаламжа үзүүлхээр Советскэ правительствын бэлэн байһан ябадал хүдэлмэридөө саашанхи илалтануудые туйлаха хэрэгтэмнай этигэл найдабари олгоно, бидэниие зоригжуулна.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Министрнүүдэй кабинедэй түрүүлэгшэ КИМ ИР СЕН.

Пхеньян, 1953 оной июлиин 29.

МОСКВА

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр

нүхэр Вячеслав Михайлович МОЛОТОВТО

Эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталһантай, американска зэбсэгтэ агрессорнуудэй тухирһан корейскэ дайнай зогсоһонтой дашарамдуулан халуун амаршалга хүргэһэнэйтнай түлөө, хүндэтэ нүхэр Министр, Танда гүнзэгы ехэ баясхалангаа мэдүүлнэб.

Советскэ арадай, арадай демократиин ахадүү оронуудай арадуудай үзүүлһэн эдэбхитэй туһаламжа, талархалынь эсэслэн илаха илалтадаа корейскэ арадай хэлбэришэгүй этигэдэг этигэл найдабариие бэхижүүлээ, манай илалтын бата найдамтай арга нүхэсэлынь болоо.

Эхэ оронойнгоо нэгэдэлые болон бэеэ даанхай байдалые амгалан ёһоор туйлаха зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын түлөө, дайнай хойтохи үедэ арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоохын ба хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэмнай эблэрэлгэтэй дашарамдан советскэ арадай болон арадай демократиин оронуудай арадуудай үзүүлхэ туһаламжа, дэмжэлгэнь бидэниие шэнэ ехэ амжалтануудта зоригжуулна, өөрынгөө илалтада этигэдэг этигэл найдабариие мнай бэхижүүлнэ.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын уялга дүүргэгшэ ЛИ ДОН ГЕН.

Пхеньян, 1953 оной июлиин 29.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэлэй ойтой дашарамдуулан Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалга

ПЕКИН, июлиин 30. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин байгуулагдаһаар табин жэл гүйсэһэнтэй дашарамдуулан Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ амаршалга эльгээбэ. Амаршалга соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин байгуулагдаһаар табин жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет таниие халуунаар амаршална.

Российска социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партиин Хоёрдохи съезд дээрэ табин жэлэй саада тээ ленинизмын илаһан илалта уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бүхы түүхэдэ шухала событи болоһон байна. Ленинскэ партиин бии боложо, хүгжэһэн ябадал 1917 оной Агуухэ Октябрьска социалистическэ революцида, дэлхэй дээрэ анха түрүүшын социалистическэ гүрэнэй бии болоһон ябадалда, бүхы оронуудта коммунистическэ партинуудай түргөөр бии боложо, хүгжэһэн ябадалда хүргэһэн байна. Социализм хадаа һайн һайхан һанал хүсэл байхаһаа гадна, мүн һайн һайхан бодото байдал, бүхы дэлхэйн ажалшадай имагта гансахан зам харгы мүн гэжэ социалистическэ общество байгуулха хэрэгтэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин олоһон алдарта дүй дүршэлынь бүхы хүн түрэлтэндэ эгээн түрүүн харуулаа. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ябажа, советскэ арад хадаа фашистска агрессиие үй бута сохёо. Энэнь уласхоорондын оршон байдалые үндэһөөрнь хубилгаа. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти эб найрамдалай демократиин болон прогрессэй түлөө, дайн сэрэгтэ ба реакцида эсэргүү бүхы оронуудай арадуудай хэдэг тэмсэлэй хүсэн түгэлдэр хүтэлбэрилхы центр болоо.

Хитадай Коммунистическэ парти Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин жэшээгээр байгуулагдан хүгжөө һэн. Хитадта арадай революциин илалта, Хитадай Арадай Республикын хүгжэлтэ хадаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын, советскэ арадай зүгһөө үзүүлэгдэдэг дэмжэлгэ болон туһаламжатай таһаршагүй холбоотой юм. Советскэ болон хитад арадуудай хоорондохи бата нэгэдэл, нигта жагсаал хадаа Советскэ Союзда, Хитадта, мүн бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай, демократиин болон социализмын хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай юм гэжэ Хитадай Коммунистическэ парти һайн мэдэнэ. Советскэ Союзай болон Хитадай арадуудай хоорондохи агууехэ хани барисаан үдэрһөө үдэртэ бэхижэжэ байха гэжэ Хитадай Коммунистическэ парти гүнзэгы ехээр этигэнэ.

Ленин—Сталинай агууехэ хэрэгые тон найдамтайгаар үргэлжэлүүлэгшэ—Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй хүтэлбэрилдэг Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, советскэ арадта коммунизм байгуулхадаа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые сахин хамгаалхын түлөө тэмсэхэдээ шэнэ ехэ илалтануудые туйлахыень хүсэнэбди.

Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

1953 оной июлиин 30».

Советскэ арад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэлэй ойе тэмдэглэбэ

Манай арад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин 50 жэлэй ойе хизааргүй ехэ дура инаглалай ба омогорхолой мэдэрэлээр тэмдэглэбэ. Заводууд ба шахтануудта, транспортна предприятинууд ба колхозуудта, эмхи зургаанууд ба институдуудта ажалшад хүдэлмэридөө шэнэ амжалтануудые туйлажа, түрэл партиингаа 50 жэлэй ойе тэмдэглэбэ. Агитаторнууд РСДРП-гэй II съездын удхашанар тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Энэ гайхамшагта үдэртэ зорюулагдаһан выставкэнүүд библиотекэнүүдтэ, культурын ордонуудта, клубуудта эмхидхэгдээ.

Магнитогорско металлургическа комбинадай мартеновскэ гурбадахи цехын булад хайлуулагша Александр Творогов иигэжэ мэдүүлбэ:

—Марксизм-ленинизмын научна теорёор зэбсэглэгдэһэн манай парти советскэ арадые коммунизмда ошохо замаар хүтэлэн ябана. Партиин дура хүсэлөөр Магнитогорско металлургическа комбинат байгуулагдаа. Бидэнэр богони болзор соо агрегадуудай проектнэ хүсые ашаглаһан ба тэрээнһээ үлүүлһэн байнабди. Мүнөө партиин XIX съездын заабаринуудые бэелүүлэн, металлургнууд мартенүүдые бүри һайнаар ашаглахын түлөө, үйлэдбэриин гээлтэ хоролто үгы хэхын түлөө тэмсэнэ. Табадахи табанжэлэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэбди гэжэ үгэеэ үгэнэбди.

Таджикска ССР-эй Ленинабадска районой Маленковой нэрэмжэтэ колхозой полевой стан дээрэ агитатор нүхэр Маруфовай хэһэн хөөрэлдөөнэй һүүлээр, хлопковод Додобай Курбанов иигэжэ хэлэбэ:

—СССР-эй арадуудай түүхэтэ бүхы илалтанууд алдарта Коммунистическэ партиин нэрэтэй холбоотой юм. Парти хадаа урда сагта дарлагдажа ябаһан ороной бүхы арадуудые, мүн манай таджикска арадые эрхэгүй ба үгытэй ядуу байдалһаа сүлөөгэй, тэгшэ эрхын, культурна ба баян һайн ажабайдалай һаруул замда гаргаба. Арадтай таһаршагүй холбоотой, арадта түшэглэн ябадаг парти хадаа коммунизмда манай ороной дабшан ошохо тодорхой программа харaалаа. Таджикска хлопок таригшад бидэнэр партиин XIX съездын табиһан зорилгонуудые дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ үгэхэбди.

Кишинев, Тбилиси, Ростов-на-Дону, Кривой Рог городуудай олон мянган агитаторнууд коммунизм байгуулагша советскэ арадай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—манай партида өөрынгөө үгые зорюулба.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын нютагай отделенинүүд лекционно ехэ хүдэлмэри ябуулна. Бакугай пропагандистнууд Коммунистическэ партиин табин жэлэй героическа ажабайдалтай холбоотой темэнүүдээр лекцинүүдые предприятинууд болон эмхи зургаануудта хэбэ. Орёл городой зуу шахуу элидхэлшэд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэлэй ой тухай тезисүүдые ажалшадта тайлбарилхын тула областиин районуудта гараба. Энэ гайхамшагта ойдо зорюулагдаһан элидхэлнүүд ба лекцинүүдые уншалга Орехово-Зуевода болоо.

РСДРП-гэй II съездын 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан библиотекэнүүдтэ ба хүдэлмэришэнэй клубуудта выставкэнүүд эмхидхэгдээ. Олон зуугаад агитаторнууд, пропагандистнууд партиин Курска горкомой библиотекэ соо нээгдэһэн «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин 50 жэл» гэһэн выставкые хараба. Хүдэлмэришэн ангиин революционно марксистска дайшалхы партиин, шэнэ тухэлэй партиин эхи табиһан РСДРП-гэй II съезд тухай материалнууд выставкэ дээрэ ехэ һуури эзэлнэ.

(ТАСС).

„Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэлэй ой (1903—1953)“ гэһэн КПСС-эй ЦК-гэй пропаганда ба агитациин таһагай, КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай Институдай тезисүүд хэблэн гаргагдаба

«Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэлэй ой (1903—1953)» гэһэн КПСС-эй ЦК-гэй пропаганда ба агитациин таһагай, КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай Институдай тезисүүдые политическэ литературын гүрэнэй хэблэл тусхай брошюра болгон хэблэжэ гаргаба.

Брошюрын тиражынь—нэгэ миллион хэһэг.

(ТАСС).

КПСС-эй БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ОБКОМҺОО, УЛАН-УДЫН ГОРКОМҺОО

КПСС-эй Бурят-Монголой обком ба Улан-Удын горком хадаа КПСС-эй обкомой ба горкомой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, БМАССР-эй арадай уранзурааша Цыренжап Сампилович Сампиловай наһанһаа нүгшэһэн тухай гашуудалтайгаар мэдээсэнэ, наһанһаа нүгшэгшын бүлэдэ ба түрэлхидтэ шаналалаа мэдүүлнэ.

БМАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДҺЭЭ

Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол үни удаан саг соо хүндөөр үбшэлһэнэй һүүлээр энэ оной июлиин 31-дэ РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, БМАССР-эй арадай уранзурааша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Цыренжап Сампилович Сампиловай наһа бараһан тухай гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ, наһа барагшын бүлэдэ ба түрэлхидтэ шаналалаа мэдүүлнэ.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМҺЭЭ

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол удаан саг соо хүндөөр үбшэлһэнэй һүүлээр 1953 оной июлиин 31-нэй үглөөнэй 7 часта СССР-эй Верховно Соведэй депутат, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, БМАССР-эй арадай уранзурааша Цыренжап Сампилович Сампиловай наһа бараһан тухай гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ, наһа барагшын бүлэдэ шаналалаа мэдүүлнэ.

БМАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа СССР-эй Верховно Соведэй депутат, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, БМАССР-эй арадай уранзурааша нүхэр Цыренжап Сампилович Сампиловые хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ комиссиие нүхэд Л. П. Сабуров (түрүүлэгшэ), Г. Ц. Цыдынжапов, В. Л. Островская, У. Н. Санжиев, Г. Е. Павлов гэгшэдэй составтайгаар байгуулба.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, БМАССР-эй арадай уранзурааша Цыренжап Сампилович Сампиловые хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ комиссиһаа

Ц. С. Сампиловай бэетэй хуурсаг уранзураашадай Союзай Байшангай (Куйбышевай үйлсэ, № 18) зал соо табигдаха.

Августын 1-нэй үдэрэй 12 часһаа эхилээд зал соо орожо болохо.

Ц. С. Сампиловай бэетэй хуурсагые августын 1-нэй үдэшын 5 часта гаргаха байна.

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ

Улан-Удын городской партиин активай суглаанһаа

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин байгуулагдаһаар табин жэлэй ойтой дашарамдуулан, энэ оной июлиин 30-да Улан-Удын городской партиин активай суглаан Ленинэй орденто опера ба балетэй театр соо болобо. «РСДРП-гэй Хоёрдохи съездын зарлагдаһаар табин жэлэй гүйсэһэн тухай» элидхэл партиин обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр **А. В. Ажгибков** эндэ хэһэн байна.

— Российска социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партиин (РСДРП-гэй) Хоёрдохи съездын нээгдэһэнһээ хойшо табин жэлэй ойе манай Коммунистическэ парти, советскэ ороной ажалшад ба бүхы түрүү хүн түрэлтэн мүнөөдэр айхабтар омог баяртайгаар тэмдэглэжэ байна, — гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Энэ съезд дээрэ хүдэлмэришэн ангиин дайшалхы, революционно марксистска партиин, II Интернационалай реформистска партинуудһаа принципиальна ёһоор илгардаг, шэнэ түхэлэй партиин эхин табигдаһан байгаа. «Большевизм болбол политическэ ухаан бодолой течени, политическэ парти боложо 1903 онһоо хойшо оршожо байна» —гэжэ В. И. Ленин бэшээ һэн.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти болбол энэ үнгэрһэн табин жэл соо гениальна Ленинэй, тэрэнэй шаби ба Ленинэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ агуухэ Сталинай, тэдэнэй соратнигуудай хүтэлбэри доро героическа тэмсэлэй, бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудай алдарта замаар ябажа гараа. Мүнөө Советскэ Союзай Коммунистическэ парти хадаа коммунизм байгуулжа байгаа советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба зоригжуулхы хүсэн боложо, бүхы советскэ арадай хизааргүй ехэ инаг дураар, этигэл найдабаряар хүреэлэгдэнэ.

РСДРП-гэй II съездын түүхэтэ удхашанарынь юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа ленинскэ «Искрын» зохёоһон ба дурадхажа табиһан идейнэ болон эмхидхэлэй эшэ үндэһэ дээрэ Россида үнэхөөрөө марксистска парти байгуулһан байна.

Ленинскэ «Искрын» зохёожо дурадхаһан идеологическа, тактическа, эмхидхэлэй принципүүдэй илаһан илалта манай партиин ба революциин хүгжэлтэдэ тон шухала удхашанартай байгаа гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Октябрьска социалистическэ революциин һүүлээр Коммунистическэ парти хадаа хүтэлбэрилхы парти боложо, коммунизмын түлөө советскэ арадай тэмсэлые толгойлон, урдаа табигдаһан зорилгонуудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ.

Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро манай ороной ажалшад эрхим зэргын индустритай, социалистическэ түрүү хүдөө ажахытай боложо, шэнэ социалистическэ общество байгуулаа.

Ленинско-сталинска национальна политикые хүтэлбэри болгон, Советскэ Союзай Коммунистическэ парти болбол олон зуун жэлэй социальна ба национальна дарлалтаһаа Россин бүхы арадуудые сүлөөлөө, урдань дарлагдажа байгаа арадуудай экономическа ба культурна талаараа гээгдэлыень усадхаа. Ленинско-сталинска национальна политикын илан мандаһанай гайхамшагта жэшээ баримтань манай Бурят-Монголшье болежо үгэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэл соо ябажа гараһан алдарта зам тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэхэ зуураа, элидхэлшэ хадаа Улан-Удын городской партиин организациин хүдэлмэридэхи амжалтанууд ба дутуу дунданууды тэмдэглэһэн байна.

Марксистско-ленинскэ теорие шудалха хэрэгтэ Коммунистическэ парти саг үргэлжын анхарал хандуулдаг. Коммунистнуудай политическэ хүмүүжүүлгэдэ Улан-Удын городской партиин комитет горьтойхон анхарал хандуулдаг болонхой. Һуралсалай энэ жэлдэ 7 мянга гаран коммунистнууд, мянга гаран комсомолецууд марксизм-ленинизмын теорие шудалһан байна. Партиин XIX съездын материалнуудые, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай гайхамшагта зохёолые олонхи коммунистнууд һайнаар шудалаа. Гэбэшье, хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые тэмдэглэнгүйгөөр гаража огто болохогүй байна гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ.

Олохон партиин организацинууд, партиин Улан-Удын горкомшье коммунистнуудай политическэ һуралсалда бии байгаа дутагдалнуудтай үшөө эбсэдэг байна. Энэ жэлдэ городской партиин организацида 450 гаран коммунистнууд үзэһэн материалнуудаа гүйсэд һайнаар шудалжа шадаагүй. 14 кружогууд программаа үзэжэ дүүргээгүй юм. Марксизм-ленинизмын гол удхые шудалхын орондо, харин зарим коммунистнууд энэ хэрэгтэ догматическа, начётническо ёһоор хандана.

Саашадань элидхэлшэ хадаа партийно-эмхидхэлэй ба политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирүүлэн шүүмжэлбэ. Партиин зарим райкомууд пленумүүдые болон партиин активай суглаануудые хаһа саг соонь үнгэргэнэгүй, энэ ушарһаа тэдэнэр партидоторой демократие, коллегиальна хүтэлбэрилгын принципые эбдэнэ гэшэ. Зарим партиин организацинуудта шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ һулаар дэлгэрүүлэгдэнэ.

Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудаа бүримүһэн усадхаха, Ленинэй зохёоһон партиин ёһо гуримуудые, Коммунистическэ партиин Уставай эрилтэнүүдые тон наринаар сахиха гэшэ партиин организаци, коммунист бүхэнэй нангин уялга болоно.

Элидхэлэй һүүлээр олон хүн үгэ хэлэһэн байна.

Областной партиин һургуулиин директор нүхэр **Кузичев** хамагһаа түрүүн үгэ хэлэбэ.

— «Ударна бригада» байһан үүргэеэ манай парти анха түрүүнһээ хойшо амжалтатайгаар дүүргэнэ. Мүнөө манай парти хадаа советскэ арадые илалтаһаа илалта тээшэ хүтэлбэрилнэ. Манай ороной туйлаһан илалтанууд, Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын сэсэн мэргэн гадаадын политика бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ һайшаагдана гэжэ нүхэр Кузичев тэмдэглэбэ.

— Партиин политикые арад зоной дунда саг үргэлжэ гүнзэгыгөөр ойлгуулха гэшэ айхабтар ехэ удхашанартай. Теэд партиин горком энэ хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулнагүй. Уласхоорондын байдал тухай лекци ба элидхэлнүүдые хэхэ тусгаар лекторнүүдые бэлэдхэхэ хэрэгтэй,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Партиин Пригороднэ райкомой секретарь нүхэр **Шведкова** Коммунистическэ партие советскэ арад өөрынгөө түрэл парти гэжэ нэрлэхэ ёһоороо нэрлэдэг гэжэ хэлэбэ. Юуб гэхэдэ, манай партиин бүхы түүхэнь арад зоной аша туһада алба хэһэн ябадал мүн байна.

Манай ороной ажалшад, — гэжэ тэрэ саашань үргэлжэлүүлнэ, — өөрынгөө партида хизааргүйгөөр үнэншэдэг, тэрэнэй политикые тон халуунаар дэмжэдэг. Арад зонтой таһаршагүй холбоо барисаатай байһандаа манай парти илагдашагүй юм. Коммунистическэ партиин үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар манай Пригороднэ районшье республикынгаа столицын промышленна түрүү районуудай нэгэниинь болонхой. Мүнөө район доторнай арба гаран промышленна предприятинууд, тэрэ тоодо мяханай комбинат, сэмбын фабрика болон бусад томо томо предприятинууд хүдэлмэрилнэ. Эдэ предприятинууд партиин организацинуудайнгаа хүтэлбэри доро правительствын даалгабарине нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг. Мүнөө манай районой партиин организаци тоогойнгоо талаар таба дахин ургаа. Партиин эхин организацинууд ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхын тулада горьтойхон хүдэлмэри хэнэ. Гэхэ зуура, дутагдалнууд туһайгаа тэмдэглэхэ шухала болоно. Зарим коммунистнууд марксизм-ленинизмын теорие гүнзэгы һайнаар үшөө шудалнагүй. Ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдтэй ёһотой тэмсэл хэгдэнэгүй. Район доторнай атеистическэ пропаганда хангалтагүйгөөр табигданхай гэжэ нүхэр Шведкова мэдүүлбэ.

Партиин хуушанай гэшүүн нүхэр **Армянинов** үгэ хэлэбэ. — Российска социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партиин Хоёрдохи съезд айхабтар ехэ удхашанартай. Марксизмые үндэһэ бариматалан, ямар хүн партиин гэшүүн байха ёһотойб гэжэ Ленин тус съезд дээрэ анха түрүүн тодорхойложо үгэһэн байна. Мүн тус съезд дээрэ Ленин пролетариадай диктатура тухай марксистска һургаалые эрид шууд хамгаалаа. Ленин болбол ямаршье асуудалые угаа холо урид шалан хаража, тон сэсэн мэргэнээр, айхабтар зоримгойгоор табидаг бэлэй. Би 1905 оной революциин үедэ партиинабэшэ байгаашье һаа, большевистскэ листовкынуудые, прокламацинуудые хүдэлмэришэдэй дунда тараадаг байгааб. Һүүлээрнь 1917 ондо большевигүүдэй партида орожо, революционно хүдэлмэридэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилээ һэм. Тэрэ гэһээр партиин даалгаһан ямаршье хүдэлмэридэ ажалладаа партиин бата нэгэдэлэй, партиин бүхы гэшүүдтэ нэгэн адли партиин журамые нарин нигтаар сахихын түлөө эрид шангаар тэмсэдэг байгааб гэжэ нүхэр Армянинов хэлэбэ.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Модогоев** үгэ хэлэхэ зуураа, партиин городской комитедэй хүдэлмэридэхи зарим дутагдалнуудые элирүүлэн шүүмжэлһэн байна.

— Городской партиин организацида партидоторой хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай. Пленумүүд, партиин активай суглаанууд —коммунистнуудые хүмүүжүүлгын шухала һургуули байбашье, зарим ушарта тэдэнэр муу бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэгдэнэ. Жэшээнь, энэ зун болоһон ээлжээтэ пленум дээрэ «Городой ажалшадые культурнаар хангаха тухай» асуудал табигдаһан байгаа. Теэд энэ пленум тон хангалтагүйгөөр бэлэдхэгдэһэн, энэ асуудалаар горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Ветлужский шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэгүй, тон халирхай элидхэл хэһэн байна. Энэ ушарһаа тус асуудал бүхы талаһаа һайнаар зүбшэн хэлсэгдээгүй байха юм. Иимэ жэшээнүүдые мүн олооршье харуулжа болоно. Энэ юу гэршэлнэб гэхэдэ, партиин Улан-Удын городской комитет партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие үшөө һайнаар табижа шадаагүй байна.

ПВЗ-гэй парткомой библиотекые даагша нүхэр **Обухов** үгэ хэлэхэ зуураа, «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэл (1903—1953)» гэһэн Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй пропаганда ба агитациин таһагай, КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай институдай тезисүүдые бүхы коммунистнууд, советскэ ажалшад тон һонирхожо уншана гэжэ тэмдэглэбэ.

— РСДРП-гэй Хоёрдохи съезд дээрэ байгуулагдаһанһаа хойшо манай партиин табин жэл соо ябажа ерэһэн героическа замынь энэ документ дотор товшоор харуулагдана. Энэ документые үргэн олон ажалша ниитэдэ тон һайнаар ойлгуулжа үгэхэ гэшэ бидэнэр, пропагандистнуудай шухала уялга мүн байна. Гэхэ зуура, городской партиин организацида ниитэ-политическэ хүдэлмэри үшөөл хангалтагүйгөөр табигданхай. Жэшээнь ПВЗ-гэй үйлэдбэриин командирнууд, партиин горкомой ба Железнодорожно райкомой хүдэлмэрилэгшэд ПВЗ-гэй хүдэлмэришэдэй дунда элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые хаһа саг соонь үнгэргэнэгүй гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ.

— Хоёр түбине ото ниидэн гарагша пилодойшье, техническэ хуушан нормонуудые шэнэдхэһэн хүдэлмэришэдэйшье, баян ургаса ургуулдаг колхознигуудайшье, бүхэдэлхэйн удхашанартай научна шэнжэлгэ хэһэн эрдэмтэдэйшье, дэлхэйн чемпионууд болоһон манай спортсменүүдэйшье — бүхы советскэ хүнүүдэй амжалтанууд, —гэжэ областной партиин һургуулиин багша нүхэр **Янгутова** хэлэнэ, — манай түрэл Коммунистическэ партиимнай үдэр бүриин ажал-ябуулгын аша үрэ мүн. Манай партиин түүхэ болбол таһалгаряагүй амжалтануудай түүхэ мүн. Манай партиин вождьнор Ленин ба Сталин марксизмые саашадань хүгжөөһэн байна. Энэ идейнэ баялигые коммунист бүхэн гүн гүнзэгыгөөр шудалха зэргэтэй.

1905 онһоо хойшо коммунист нүхэр **Русаковто** үгэ үгтэбэ.

— Манай парти помещигүүдтэй, капиталистнуудтай, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн доторхи тэдэнэй агентуратай, — эсэрнүүдтэй, меньшевигүүдтэй, анархистнуудтай, буржуазна националистнуудтай хэгдэһэн эрид шанга тэмсэл соогуур бэхижэһэн ба хатуужаһан байна. Советскэ арадай ба Коммунистическэ партиин дайсан байһан Берияе элишэлһэн ябадал манай партиин бата нэгэдэлые дахинаа харуулна. Бидэнэр политическэ һэрэмжэеэ саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха зэргэтэйбди, — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Партиин Улан-Удын горкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр **Стужин** үгэ хэлэхэ зуураа, коммунистнуудай политическэ һуралсалда, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бии байгаа дутагдалнуудые элирүүлэн шүүмжэлһэн байна.

Партиин активай тус суглаан Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые тойрон үшөө нигтаар жагсаха, партиин XIX съездын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада доторойнгоо бүхы арга боломжонуудые бүримүһэн элсүүлхэ, городой ажалшадай творческо эдэбхи үүсхэлые эрид дээшэлүүлхэ гэжэ бүхы коммунистнуудые уряалһан тогтоол абаба.

Австрийска гүрэнэй договор тухай асуудал тушаа

Энэ оной июлиин 29-дэ СССР-эй МИД-эй Коллегиин гэшүүн Г. М. Пушкин Австриһаа СССР-тэ байгаа Посол г-н Н. Бишоффто Советскэ Правительствын ното барюулаа, тэрэнэй текст дооро толилогдоно.

«Австрийска Правительствын энэ оной июниин 30-най дурасхаалта записка соо ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Федеральна Правительство хадаа гүрэнэй договор тухай Советскэ Правительствын дурадхаһан дипломатическа хэлсээнүүдэй аргые таарамжатай гэжэ тоолоно, дурадхагдаһан энэ аргаар һаналаа бүхы талаарнь андалдан мэдэлсэлгэ гүрэнэй договорые түргөөр баталха ябадалда хүргэжэ болохо гэжэ найдана».

Австрийска гүрэнэй договор тухай асуудалые зохихо дипломатическа хэлсээнүүдэй аргаар хаража үзэхэ тухай Советскэ Правительствын дурадхалые Австрийска Правительство зүбшөөнэ гэжэ тэрэнэй энэ мэдүүлгэһээ харагдана.

Гэбэшье, тиихэдээ Австриин Правительство хадаа 1952 оной хабарһаа эхилээд ямар ушарһаа австрийска гүрэнэй договорые харалгын һаатуулагдажа байһан тухай юушье хэлээгүй. Гэхэ зуура, ингэжэ һаатуулагдаһанай түлөө харюусалга Австриин Правительствода тэрэшэлэн тохогдоно.

1945 оной Потсдамска конференциин ба 1949 оной июньдэ болоһон США-гэй, Англиин, Франциин ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй Парижска сессиин шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр, Австритай баталха гүрэнэй договорой проект, онсобэшэ хэдэн статьянуудһаа бэшээрээ зүбшөөгдэһэн байгаа. Гэбэшье, Австритай баталха гүрэнэй договорой проект тушаа дүрбэн гүрэнэй хоорондо энээнэй урда тээ хэлсээ туйлагдаһан байгаашье һаа, США-гэй, Великобританиин ба Франциин Правительствонууд 1952 оной мартда «хуряангы договор» гэдэгые дурадхаһан байна, тэрэнь Советскэ Союзай хабаадалгагүйгөөр зохёогдоһон ба австрийска асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэ туһалжа шадахагүй байна. Энээн тухай Советскэ Правительство нэгэтэбэшэ мэдүүлһэн юм.

Нэн түрүүн «хуряангы договор» Австри тухай 1943 оной Московско декларацида зүришэнэ. США-гэй, Англиин, Франциин ба СССР-эй хоорондо зүбшөөгдэһэн, мүн тэрэ сагта Австриин Правительствын мэдэрһэн австрийска гүрэнэй договорой статьянуудай текст соо хэлэгдэһэн австрийска арадай демократическа эрхэнүүдые хангагша хэдэ хэдэн шухала заабаринуудһаа сухарин холодоно. Жэшээлхэдэ, энээнэй урда тээ зүбшөөгдэһэн энэ проектын 7-дохи статья «хуряангы договорто» үгы байна. «Расын, эрэ эмын, хэлэнэй гү, али шажанай илгаагүйгөөр, үгын, хэблэлэй, шажан шүтэлгын, политическэ үзэл бодолой ба олон хүнэй хабаадалгатай суглаанудай сүлөөе оруулалсаад, гол сүлөөнүүдые ба хүнэй эрхэнүүдые австрийска зонхилолго доро байгаа бүхы хүнүүдэй эдлэхэ ябадал хангахын тула» шухала бүхы хэмжээнүүдые абаха гэжэ тус статья хараална. Энээнэй урда тээ тэрэшэлэн зүбшөөгдэһэн Австритай баталха гүрэнэй договорой проектын 8-дахи статья «хуряангы договор» соо үгы байна. Австри хадаа «бүхы гражданинуудта үгтэһэн, нюусаар голосованихэхэ һунгуулиин бүгэдэниитын тэгшэ эрхын, мүн расын, эрэ эмын, хэлэнэй, шажанай гү, али политическэ үзэл бодолой илгаагүйгөөр гүрэнэй тушаалнуудта һунгагдаха эрхын үндэһөөр һунгагдадаг демократическа правительствотай байха юм» гэжэ тус статья тогтооно. Урдада зүбшөөгдэһэн 9-дэхи статья «хуряангы договорто» үгы байна. Австри хадаа «нацизмын бүхы үлэгдэлнүүдые австрийска политическэ, экономическа ба культурна ажабайдалһаа үндэһөөрнь зайлуулха талаар хүсэлэлгээ үргэлжэлүүлхэ», ямар нэгэн формоор фашистска түхэлэй организацинуудай һэргээгдэхэ ябадал тохёолдуулхагүй, Австрида нацистска, милитаристска ямаршье ажал-ябуулгые ба пропагандые болюулха ёһотой гэжэ тус статья соонь хэлэгдэнэ.

«Хуряангы договорой» проект хадаа австрийска ороной обороно до шухала хэрэгтэй өөрынгөө национальна зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй байха Австриин эрхые хараалнагүй, эдэ хүсэнүүд австрийска гүрэнэй договорой проектын зүбшөөгдэһэн статья соо хараалагдаһан юм. Энэ байдал анхарал тэрэшэлэн хандуулна.

«Хуряангы договор» Потсдамска шиидхэбэринүүдтэ, мүн 1949 оной июньдэ СССР-эй, США-гэй, Англиин ба Франциин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөн дээрэ Австри тушаа политическэ ба экономическа шухала асуудалнуудаар туйлагдаһан 4 гүрэнэй хэлсээндэ эрид ехээр зүришэнэ, тэдэниие Австриин Правительство урдада зүбшөөһэн байгаа. Энэ баримтада анхарал хандуулангүй байжа тэрэшэлэн болохогүй. Советскэ Союзай эрхэнүүд, тусгаарлабал дээрэ дурсагдаһан хэлсээнүүдээр, мүн австрийска гүрэнэй договорой проектын зүбшөөгдэһэн статьянуудаар хараалагдаһан Австридахи урдын германска активууд гэдэг тушаа тэрэнэй эрхэнүүд «хуряангы договор» соо эбдэгдэнэ.

Дээрэ дурсагдаһан бүхы юумэһээ харахада, «хуряангы договор» австрийска асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэ туһалжа шадахагүй ба зүбшэн хэлсэгдэхын тула абтаха аргагүй байна, ушарынь, тэрэ хадаа дүрбэн гүрэнэй хоорондо баталагдаһан хэлсээнүүдтэ зүришэнэ, үнэхөөр бэеэ даанхай демократическа Австриин интересүүдтэ харюусанагүй.

Гэхэ зуура, «хуряангы договорой» түлөө тэмсэдэг Австрийска Правительство ООН-эй гэшүүд — бүхы гүрэнүүдтэ 1952 оной июлиин 31-дэ эльгээһэн меморандум соогоо «Гүрэнэй договорой хуушанай проектын база дээрэ саашадаа хэлсээ хэхэ аргагүй байна» гэжэ мэдүүлбэ. Австрийска энэ меморандумай бии болохын урда тээ 1952 оной майн 24-дэ, Австриин гадаадын хэрэгүүдэй Министр г-н Грубер хадаа «Австри 1949 оной база дээрэ бэлэ, харин 1952 оной база дээрэ хэлсээ хэхээр бэлэн байна» гэжэ мэдүүлһэн байгаа.

Австрийска Правительствын дурсагдаһан мэдүүлгэнүүд хадаа 1949 ондо гол статьянуудаар дүрбэн гүрэнэй хоорондо зүбшөөгдэһэн ба 1952 оной хабар болотор Австрийска Правительствын өөрынь мэдэрһэн австрийска гүрэнэй договорой проектые буруушаана.

СССР-эй хабаадалгагүйгөөр, Советскэ Союзай интересүүдые сэхэ эбдэжэ, гурбан гүрэнэй зохёоһон «хуряангы договор» гэдэгые Австритай баталха гүрэнэй договорой гол түлэб зүбшөөгдэһэн проектые һэлгэхэ гэжэ эрмэлзэн, Австриин Правительство хадаа Австритай гүрэнэй договорые баталалгын һаатуулагдаһанай түлөө харюусалга США-гэй, Англиин ба Франциин Правительствонуудтай хамтадаа бэедээ дааха байна гэжэ дээрэ дурсагдаһан зүйлһөө харагдана.

Дээрэ дурсагдаһантай дашарамдуулан, Советскэ Правительство «хуряангы договорой» проектые Австрийска Правительство урдын хидал адляар дэмжэжэ үргэлжэлһөөр байна гү, урдада гол түлэб зүбшөөгдэһэн гүрэнэй договорой база дээрэ хэлсээ саашадаа хэхэ аргагүй гэжэ 1952 оной июлиин 31-нэй меморандум соо хэгдэһэн Австрийска Правительствын мэдүүлгэ хүсэндөө үлэнэ гү гэһэн асуудалда харюу үгэжэ мэдээсэһэйнь түлөө тэрээндэ баясаха байгаа. Табигдаһан энэ асуудал тушаа Австрийска Правительствын мэдээсэл австрийска асуудалаар саашадаа хэлсээ хэхэ ябадалда удхашанаргүй байха аргагүй юм.

Зүбшэн хэлсэлгэһээ «хуряангы договорой» проектые болюулга хадаа Австритай гүрэнэй договорые баталалгатай холбоотой шиидхэгдээгүй асуудалнууд тушаа хэлсээ туйлаха зорилгоор, энэ договор тухай асуудалые дахин хаража эхилхэ арга боломжо дүрбэн гүрэнүүдтэ үгэхэнь ойлгосотой».

Советскэ Правительствын энэ нотын удхые Австриин Правительствода дамжуулан хүргэхэб гэжэ г-н Бишофф мэдүүлбэ.

Австритай баталха гүрэнэй договор тухай Франциин, США-гэй ба Англиин Правительствонуудта Советскэ Правительствын эльгээһэн ното

Энэ оной июлиин 30-да СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство Австритай баталха гүрэнэй договор тухай Советскэ Правительствын нотые Франциһаа Москвада байгаа Посольстводо эльгээбэ, тэрэнэй текст дооро толилогдобо.

«Австритай баталха гүрэнэй договор тушаа Франциин Правительствын энэ оной июниин 11-нэй нотые абаһанаа гэршэлэн, ССР Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство ингэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно.

Франциин Правительство, мүн США-гэй ба Англиин Правительствонууд 1952 оной мартын 13-да өөһэдынгөө дурадхаһан «хуряангы договор» гэдэгэй проектые урдын хидал адляар бариматалжа үргэлжэлһөөр гэжэ дээрэ дурсагдаһан нотоһоо харагдана. Гэхэ зуура, энэ проект Австри тушаа дүрбэн гүрэнэй Потсдамска шиидхэбэринүүдтэ тааранагүй, Австри тушаа политическэ ба экономическа шухала асуудалнуудаар 1949 оной июньдэ болоһон Франциин, США-гэй, Англиин ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Парижска зүблөөн дээрэ зүбшөөгдэһэн тогтоолнуудта зүришэнэ. Советскэ Союзай интересүүдые бүдүүлигээр эбдэнэ. Үнэхөөр бэеэ даанхай ба демократическа австрийска гүрэниие һэргээн бодхоолгодо туһалжа шадахагүй байна. Энээн тухай Советскэ Правительство нэгэтэбэшэ мэдүүлһэн байгаа.

Франциин, США-гэй ба Англиин Правительствонууд «хуряангы договорой» энэ проектые СССР-эй хабаадалгагүйгөөр зохёобо. Австри тушаа дүрбэн талын дээрэ дурсагдаһан шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр дүрбэн гүрэнэй хамтадаа бэлэдхэһэн, дүрбэн гүрэнэй гол түлэб зүбшөөһэн гүрэнэй договорой проектын орондо тэрэниие табиба.

Австритай баталха гүрэнэй договорые бэлэдхэжэ дүүргэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлэн, 1952 оной августын 14-нэй, сентябриин 27-нэй ба энэ оной январиин 27-ной нотонууд соогоо Советскэ Правительство хадаа Австри тушаа «хуряангы договор» гэдэг тухай өөрынгөө дурадхалые болюулхаар Франциин, США-гэй ба Англиин Правительствонууд бэлэн гү гэжэ даб дээрэ тодорхойлхые шухалада тоолоһон байгаа. Гэбэшье, Советскэ Правительство зүбшэн хэлсэлгэһээ «хуряангы договорой» проектые болюулхые зүбшөөһэн тухай харюу Франциин Правительствоһаа, мүн США-гэй ба Англиин Правительствонуудһаа абаагүй.

Гол статьянуудаараа дүрбэн гүрэнэй хоорондо зүбшөөгдэһэн австрийска гүрэнэй договорой проектые һэлгэхын тула хэгдэһэн ба СССР-эй хабаадалгагүйгөөр гурбан гүрэнөөр зохёогдоһон «хуряангы договорой» проектые зүбшэн хэлсэлгэһээ болюулга хадаа энэ договорые баталалгатай холбоотой шиидхэгдээгүй асуудалнуудаар хэлсээ туйлаха зорилгоор, Австритай баталха гүрэнэй договор тухай асуудалые шэнээр хараха арга боломжо дүрбэн гүрэнүүдтэ үгэхэ байна.

Иимэ нотонууд США-гэй ба Англиин Правительствонуудта тэрэшэлэн эльгээгдээ».

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ

Июлиин 30-да СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство США-һаа Москвада байгаа Посольстводо иимэ удхатай ното эльгээбэ:

«Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительство Америкын Холбоото Штадуудай Правительствода ингэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно.

Шалгагдаһан мэдээнүүдэй ёһоор, владивостокско сагаар энэ оной июлиин 29-нэй 7 час багта США-гэй илгаха тэмдэгүүдтэй «Б-50» түхэлэй дүрбэн моторто бомбардировщик түрүүшээр Гамов мысэй районда СССР-эй гүрэнэй хилые дабажа, Владивостогто дүтэ байдаг Аскольд аралай дэргэдүүр СССР-эй территори дээгүүр ниидэжэ үргэлжэлбэ. СССР-эй хилые дабаһан тухай американска самолёдто зааха ба Советскэ Союзай агаарые орхижо ябахыень тэрээндэ дурадхаха зорилгоор советскэ хоёр истребителиин дүтэлжэ ерэхэдэнь, американска самолёт тэдэниие буудажа, советскэ эдэ самолёдуудай нэгэндэнь ехэ гэмтэл ушаруулаа, тэрэ самолёдой фюзеляж ба зүүн дали сүмэ буудагдаһан, мүн лётчигой кабинын герметичнэ байлгань эбдэгдэһэн байна. Советскэ самолёдууд энээнэй харюуда буудаха баатай болоо, тэрэнэй һүүлээр американска самолёт далай тээшэ ниидэжэ ошобо.

Советскэ Правительство болбол советскэ хилые американска сэрэгэй самолёдой ингэжэ убайгүйгөөр дабаһан ябадалда эсэргүү эрид шанга протест США-гэй Правительствода мэдүүлнэ, энэ дабалга хэһэн гэмтэ нюурнуудые хатуу харюусалгада хабаадуулхые дурадхана, СССР-эй гүрэнэй хилые американска самолёдуудай саашадаа дабалга тохёолдуулхагүйн тула США-гэй Правительство хэмжээнүүдые дары абаха байха гэжэ хүлеэнэ».

Үбһэ хуряалга дээрэ

Аймаг соогоо түрүүлжэ ябана

Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэһэн Мухаршэбэрэй аймагай «Победа» колхозой гэшүүдэй үүсхэлые халуунаар дэмжээд, адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Энэ жэлдэ тус колхоз 920 гектар сабшалангай үбһэ хуряажа абаха байна. Тэрээн дээрэһээ 9650 центнер үбһэ суглуулжа, 153 толгой дуунда, 1250 гаран толгой хонимаадта, 400 гаран толгой эбэртэ бодо малда бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ зэргэтэй. Үбһэ ногооной ургаса яһала һайн. Энэ үедэ 600 шахуу гектарай үбһэ ногоон сабшагдаад, тэрээнэйнь табан зуугаад гектарай үбһэн сомогдожо, дүшэ гаран һүритэй болонхой. Мүн түсэбэй ёһоор 250 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ байһан аад, тэрээнэйнгээ 50 тонныень бэлдэнхэй.

Үбһэ хуряалга гол түлэб тракторна агрегадуудаар хэгдэнэ. Колхозой сабшалан дээрэ тракторна хоёр агрегат хүдэлмэрилдэг юм. Үбһэ хуряалга дээрэ механизаторнууд шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэр тогтоогдоһон графигаа наринаар сахижа, үбһэ ногоо саг сооһь, һайн шанартайгаар хуряажа абахын түлөө тэмсэжэ, темпээ үдэр бүри хурдадхана. Механизатор Цырен-Бадар Дабаевай хүтэлбэрилдэг агрегат графигаар хараалагдаһан нормоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Үбһэ ногооной һайнаар ургаһан холой шугы нугануудта арбаад хажуургаад, хоёр морин сенокосилка хүдэлмэрилжэ байна. Морин сенокосилкын машинистнууд Василий Доржиев, Хандажап Будажапова гэгшэд үдэр бүри дүрбэн гектарай оронд табан гектар хүрэтэр сабшана. Тиихэдэ гар хажуургшад Балдан-Цырен Цыбикжапов, Арсалан Бадмацыренов гэгшэд үдэр бүриингөө нормо 120—130 процент дүүргэнэ. Бухал табигшад Радна-Ханда Бадмацыренова, Цындэ Санжиев, Цырен-Дулма Бадмацыренова, Дари-Ханда Дамбаева гэгшэд ажалай эрхим жэшээ харуулна.

Үбһэшэнэй хүдэлмэриин дүнгүүд үдэр бүхэндэ гаргагдажа, показателиин доска дээрэ бэшэгдэнэ. Табан хоног бүхэндэ үйлэдбэриин зүблөө татажа, хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые тэрээн дээрээ гаргаха зуураа, дутуу дундануудаа элирүүлэн, саашадаа хэхэ хүдэлмэреэ хараалдаг байха юм. Үбһэшэд үдэрэй тусхай гуримаар хүдэлмэрилдэг. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ ябадаг бүхы колхознигууд тогтоогдоһон гуримайнгаа ёһоор эмхитэйгээр ажалладаг байна. Мори амаруулха, гар хажуурнуудые болон машинын хюрөөнүүдые заһабарилха, хурсадаха сагууд тогтоогдонхой. Энээнэй ашаар колхозник бүхэн сагаа алмаха, үдэр соо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха аргатай.

Мүнөө энэ колхоз үбһэ хуряалгынгаа хүдэлмэриие таряа хуряалгын эхилхэ хүрэтэр заатагүй дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табинхай. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада өөһэдынгөө бүхы резервнүүдые үбһэ хуряалгада элсүүлжэ, колхознигууд ба механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө бүри үргэн далайсатайгаар, үрэ ехэтэйгээр дэлгэрүүлжэ байна.

Энэ хүдэлмэридэ колхозно партийна организаци хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэнэ. Партийна организациин секретарь нүхэр Ж. Тогочеев үбһэ хуряалга дээрэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэжэ шадаа. Агитационно ниитын хүдэлмэриин түсэб уридшалан зохёогдоод, коммунистнуудта шиидхэхы удхашанартай участогууд даалгагдаһан, агитаторнууд томилогдоһон байгаа. Агитаторнуудай семинар дээрэ агитатор бүхэн үбһэ хуряалгын түсэбтэй танилсаһан байна. Тиигээд агитаторнууд ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа, колхознигуудые энэ түсэбтэй дам танилсуулдаг, агитационно хүдэлмэриие ажахын практическа зорилготой нигтаар холбодог байна. Агитаторнууд нүхэд Гуро-Дарма Батуев, Соёл Бадмацыренов, Даши Аюшеев болон бусад агитациин бүхы формонуудые шадамараар хэрэглэнэ.

Тус колхоз адуу малдаа тэжээл бэлэдхэлгээр мүнөө аймаг соогоо түрүү колхозуудай нэгэндэ тоологдоно.

Ю. Цыренов.

Эмхитэйгээр хүдэлмэрилнэ

Бичурын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд ниитынгээ адуу малда элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө үбһэ хуряалга дээрэ эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Июлиин 25 болотор энэ колхоз бүхы сабшалангайнгаа 60 гаран процентыень сабшаба. Үбһэ тармалга ба хурилэлгэ сабшалгатай нэгэ доро ябуулагдана. Колхозой правлени ба тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Петров ажал хэжэ шадаха бүхы колхознигуудые үбһэ хуряалгада хабаадуулаа. Үбһэ сабшалга дээрэ колхозой бүхы морин сенокосилканууд, 50 гар хажууршад хүдэлмэрилнэ.

Хоорондоо мүрысэһэн колхознигууд тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие таряа хуряалга болотор дүүргэхын түлөө бүхы шадалаараа оролдоно. Үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэдэг үбһэшэд олон. Морин сенокосилкын машинист Алексей Дульский, гар хажууршад Прасковья Карабенкова, Александра Лазарева, Прасковья Данилова, Евдокия Кузьмина болон бусад үдэрэйнгөө даабариие хододоо 110—120 процент дүүргэнэ. 57 наһатай хүгшэн колхозница Федосья Якимовна Дульская гар хажуураар сабшажа, оролдосото ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо колхозуудай хоорондохи социалистическэ мүрысөөндэ түрүүшын һууринуудай нэгые эзэлнэ.

М. Александров.

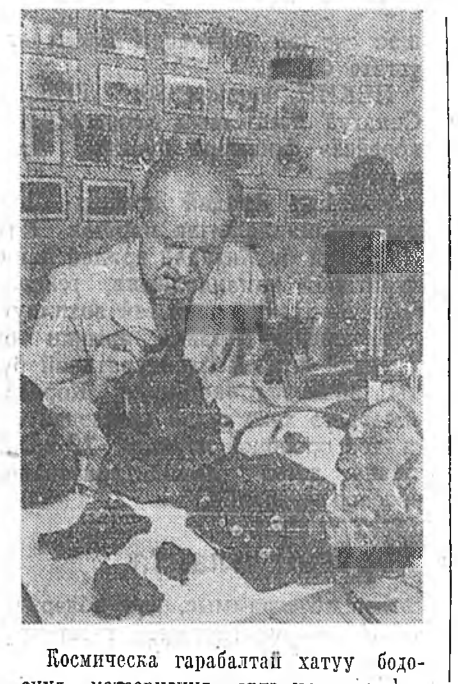

Космическа гарабалтай хатуу бодосууд—метеоридууд эртэ урда сагһаа хойшо мэдээжэ юм. Эртэ урда сагта һүзэгтэй хүнүүд тэдээндэ шүтэдэг, мүргэдэг байгаа.

Жэл бүри газар дээрэ мянгаһаа үсөөн бэшэ метеоридууд унадаг юм гэжэ эрдэмтэд тоолоно.

Сихотэ-Алинска метеорит гэжэ нэрлэгдэһэн асари ехэ метеорит 1947 ондо унаһан байгаа. Тэрэ хадаа агаарта олон мянган хэһэг боложо бутараад, метеоритна бороо шэнгеэр газарта унаһан байна. Тэрэ газарта 112 метеоритна нүхэ олдобо. Тэдэ нүхэнүүдһээ хэдэн мянгаад метеоридууд ба элдэб хэмжээтэй хэмхэрхынүүд гаргагдаба. Тэдэнэй эгээн томонь 1745 килограмм, эгээн багань—0,18 грамм шэгнүүртэй байгаа. Энэ метеорит анхандаа тухайлхада 1500—2000 тонно байгаа гэжэ советскэ эрдэмтэд тоолобо.

Угаа томо метеоридуудай унахада, гайхалтай ехэ абяа шэмээ гарадаг, элдэб гэрэл туяа үзэгдэдэг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СССР-эй Наукануудай Академиин метеоридүүдые шэнжэлхэ Комитедэй түрүүлэгшэ академик В. Г. Фесенков Сихотэ-Алинска метеоридай хэмхэрхынүүдые шэнжэлжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГ

Газетэ, журналнуудые удааруулна

Бичурын аймагай Заганай сомоной томодхогдоһон «Коммунизм» колхозой почтальон нүхэр Гатап Тогочиев захиһан газетэ, журналнуудыень колхознигуудта саг сооһь тараанагүй.

Захигшадай корреспонденцие почтодо удаан саг соо хэбтүүлхэһээ гадна, гэртээ асараад үшөө хэдэн хоногоор даража байдаг занишалтай. Иимэ ушарнуудай олоор тохёолдоходо колхознигууд нүхэр Тогочиевай гэртэнь ерэжэ, газетэ, журналнуудаа өөһэдөө абаашаха баатай болоно.

Аймагай хэлхеэ холбооной таһаг нүхэр Тогочиевта зохихо хэмжээ абажа, почто зөөлгые һайжаруулха зэргэтэй.

В. Жалсанов.

ГАЙХАМШАГТА УКРАИНСКА ПОЭТЕССА

Леся Украинкын наһанһаа нүгшэһэнһөө хойшо 40 жэлэй ойдо

Сурами гэдэг грузинска тосхондо 1913 оной августын нэгэндэ Лариса Петровна Косач наһанһаа нүгшэһэн байгаа. Тэрэ хадаа литературын түүхэдэ Леся Украинка гэжэ нэрэтэйгээр ороһон байха юм. Октябрьска революциин урда тээ «Правда» газетэ энэ поэтессын нүгшэһэн тухай шаналал толилходоо, «тэрэ хадаа юрэ сүлөөлэлтын хүдэлөөндэ, тон түрүүн хүдэлмэришэнэй сүлөөлэлтын хүдэлөөндэ дүтэ байһан юм» гэжэ бэшээ һэн.

Леся Украинка 1871 оной февралиин 25-да түрэһэн юм. Айхабтар ехэ бэлигтэй, общественнэ ажабайдалые шэнжэлэн үзэхэһөө гадна, мүн тэмсэхэ гэһэн халуун хүсэлэнтэй, угаа ехэ научна болон литературна эрдэмтэй тэрэ хадаа бага наһатай ябахаһаа хойшо уушханай ханяадаһда нэрбэгдэһэн байгаа.

Тэрэнэй общественнэ ба эстетическэ үзэл бодолнуудай бүрилдэхэ хэрэгтэ ородой болон украинын прогрессивнэ уранзохёолшод ашатай һайн нүлөө үзүүлдэг бэлэй. Тарас Шевченкын хажуугаар Николай Чернышевскиие тэрэ һайшаадаг байһан юм. «Юу хэхэб?» гэһэн роман соохи Рахметовэй образ тэрэнэй өөрынь ажабайдалда хатуу зориг болон хүсэ шадал бадаруулагша жэшээ болодог бэлэй.

Леся Украинкын һонирходоггүй юумэ гэжэ байгаагүй: поэзи, прозо, литературна критикэ, драматурги, публицистикэ, түүхэ, этнографи, фольклор, хүгжэм шэнжэлдэг байһан юм.

Өөрэһөө урда тээ байһан Иван Франко, Павло Грабовский, Михаил Коцюбинский гэгшэдтэл адли, Леся Украинка уг үндэһөөрөө революционно демократическа ажалябуулагша байһан юм.

Леся Украинка болбол «Капитал», «Коммунистическэ партиин Манифест» шудалан үзэһэн, В. И. Ленинэй зохёолнуудые уншадаг байгаа. Мүн баһа «Искра» газетын комплект тэрээндэ бии байһан юм. Тэрэнэй тон дүтын хани нүхэр социал-демократ Сергей Мержинский гэгшэ «Хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлхын түлөө тэмсэхэ Киевскэ союзые» эмхидхэгшэдэй нэгэн байгаа һэн. Леся Украинка болбол Женевэдэ болон Львовто украинска хэлэн дээрэ хэблэгдэн гаража байһан социалистическэ литература тараадаг байгаа.

Хилын саанахи империалистическэ оронуудта түшэглэхэ бодолтой байдаг Грушевский, Ефремов мэтын Украинын буржуазна националистнуудта эсэргүүсэн интернационалист болон патриот байһан Леся Украинка абьяастайгаар тэмсэһэн байха юм.

Хилын саана ходо ошодог байхадаа, Леся Украинка болбол Европын, Африкын элдэб оронуудай ажабайдал болон культурые һайса шэнжэлэн үзэһэн байна. Дэлхэйн культурын дээжэдэ үндэр дээдэ сэгнэлтэ үгэхэ зуураа, тэрэ уранһайханай творчестводо дайсан харша буржуазна байгуулалтые хурсаар шүүмжэлдэг байба. «Шэнэ перспективэнүүд, хуушан һүүдэрнүүд» гэжэ статья соогоо уранзохёолшо болбол буржуазна Европын үмхирэн хосоржо байгаа капитализмда орходоо ород арадай айхабтар ехэ хүсэтэй байһаниие тэмдэглээ һэн.

Ородой культурада инаг дуратай байһан ушарһаа тэрэ литературна шүүмжэлэлнүүдые ород хэлэн дээрэ бэшэдэг бэлэй. Жэшээнь, тэрэ үедэ Владимир Ильич Ленинэй болон Максим Горькиин зохёолнуудай хэблэгдэдэг «Ажабайдал» гэдэг петербургска журналда Леся Украинка тэрэ сагай итальянска, польско литературануудтахи ангиин тэмсэл тухай бэшэһэн, украинска литература тухай манай Эхэ оронoй олонациональна уншагшадта мэдээсэдэг байгаа.

Лариса Петровна Косач творческо замда эртэ гараһан юм.

1893 ондо «Дуунуудай жэгүүр дээрэ» гэһэн тэрэнэй зохёолнуудай түрүүшын ном гараһан байгаа. Тэрээнэй урда жэл Генрих Гейниин зохёолнуудһаа оршуулжа, ном гаргаһан юм. «Урдын онтохон», «Роберт Брюс, Шотландиин король» гэһэн хоёр ехэ поэмэнүүдые арад зоноймгоо сүлөөлэлтын тэмсэлдэ зорюулжа бэшэһэн байха юм.

Өөрынгөө бэшэһэн статья соо Иван Франко болбол Тарас Шевченкын нүгшэһэнһөө хойшо энэ хорин долоотой поэтесса шэнги тиимэ бэлигтэй бэрхээр шүүмжэлэн бэшэдэг хүн украинска литературада байгаагүй юм гэжэ бэшэһэн байна.

1899 ондо «Һанал хүсэлнүүд» гэжэ нэрэтэйгээр шүлэгүүдэй сборник хэблэн гаргаһан, 1902 ондо «Харюунууд» гэһэн гаршагтай мүн лэ шүлэгүүдэй сборник хэблэһэн байха юм.

Мүлжэгшэдые дарахын тулада буу зэбсэг барижа бодохые поэтесса халуун абьяастайгаар уряалдаг байһан юм. Жэшээнь, Киевтэ һуража байһан хани нүхэр грузинһаа кинжал бэлэг абаад байхадаа, Леся Украинка 1896 ондо «Ши яахадаа хатуу булад бэшэбши» гэһэн шүлэг зохёогоод, тэрээн соогоо дарлагшадай түмэр гэнжые бута сохижо, эрхэ сүлөө олохые уряалһан байна.

Новатор-уранзохёолшо ба ехэ ухаан бодолто байһан Леся Украинка драматургида илангаяа мэдээжэ байна. Тэрэнэй «Тужа соо» гэжэ пьесэ дотор искусствода дайсан харшаар хандадаг американска буржуази элишэлэн сохигдоно. «Катакомбанууд соо» гэжэ тэрэнэй драма католическа шажан мүргэлдэ болон дарлагшадта эсэргүүсэн тэмсэхээр зорюулагданхай. Тэрээн соохи героойнь «Прометейн» харгыгаар ябана. «Ойн дуун» гэжэ тэрэнэй гайхамшагта драмань фольклорно аялгаар бэшэгдэнхэй.

Советскэ засагай үедэ Леся Украинкын зохёолнуудые оломиллион ном болгожо, СССР-эй социалистическэ нацануудай угаа олон хэлэн дээрэ хэблэн гаргаһан байха юм. Манай уншагшад тэрээндэ дуратайшье, хүндэлдэгшье байна.

Ю. Назаренко.

Эзэмдэлгын гаргашануудые түлэлгэһөө Австриие сүлөөлхэ тухай асуудалаар Австриин Правительствода Советскэ Правительствын эльгээһэн ното

ВЕНА, июлиин 30. (ТАСС). СССР-һээ Австрида байгаа Верховно комиссар И. И. Ильичев Австриин канцлер г-н Раабта Советскэ Правительствын иимэ ното мүнөөдэр эльгээбэ:

«Австрийска Правительствын мэдүүлһэн хүсэлэнтэй дашарамдуулан, СССР-эй Правительство хадаа Австридахи советскэ эзэмдэгшэ сэрэгүүдые хангаха талаар бүхы гаргашануудые 1953 оной августын 1-һээ эхилээд бэедээ даажа абаха, тиин Австриин гүрэнэй бюджедые тэдэ гаргашануудые түлэлгэһөө сүлөөлхэ аргатай гэжэ мэдэрбэ».

„Эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ арадуудай агууехэ илалта"

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин хандалга

ВЕНА, июлиин 29. (ТАСС). Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнэй баталагдаһантай дашарамдуулан, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци бүхы дэлхэйн ажалшадта хандаһан хандалга толилбо. Хандалга сооһь нигэжэ хэлэгдэнэ:

Корейдэ баталагдаһан эблэрэлгэ хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ арадуудай илалта түйлажа шадаха байһанай тодорхой гэршэ мүн. Бүхы оронуудай ажалшад американска интервентнүүдтэ эсэргүү эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэһэн ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалан, угаа ехэ гасалан зоболон үзэһэн корейскэ арадые амаршална. Тэдэнэр корейскэ ба хитад арадуудай хоорондохи хани барисаанай, һанал нэгэдэлгын таһаршагүй холбооe хэтэ мүнхэдэнь батадхаһан хитад арадай баатарлиг һайн дуратаниие амаршална.

Корейдэ эблэрэлгые баталалга хадаа арадуудай агууехэ илалта мүн, тэрэ хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй шэнэ амжалтануудай зам нээжэ шадаха юм гэжэ профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци, бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы ажалшадтал адляар тоолоно.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци энэ оной апрельдэ толилогдоһон ба Корейдэ эблэрэлгэ түйлахын түлөө тэмсэхые уряалһан ВФП-гэй хандалгада нэгэдэһэн ВФП-гэй профсоюзна организацинуудые, мүн Великобританиин, Холбоото Штадуудай ба бусад оронуудай профсоюзна организацинуудые амаршална.

Бүхы оронуудай ажалшадай дура хүсэл, эб найрамдалай тала баригшадай дура хүсэл хадаа Холбоото Штадуудай монополистнуудай ба Ли Сын Манай агрессивнэ эрмэлзэлгэһээ хүсэтэй байшоо.

Корейдэ дай зогсоохые өөһэдынгөө предприятинууд ба профсоюзуудта байгаад эриһэн Холбоото Штадуудай ажалшад, мүн бусад оронуудай ажалшад һэрэмжэтэй байха ба шиидхэгдээгүй үлэһэн уласхоорондын асуудалнуудта хэлсээнэй һанал бодолой илаха ябадал түйлаха ёһотой.

Американска ажалшадай зоболонто хүндэ байдал

Айхабтар ехэ ашаг олзо бэдэржэ шунахайран, США-гэй монополинууд ажалшан зониие улам шангаар мүлжэнэ. Капиталистнуудай олзо доходой түргэнөөр ургахатай хамта арад ниитын ажабайдалай хэмжээнь доошоо ороно. Энээниие Америкын гүрэнэй ажал-ябуулагшадшье эршэлнэ. Жэшээнь, урдань США-гэй президент байһан Трумэн энэ оной январь һарада экономическа асуудал тушаа конгресстэ ээлжээтэ бэшэг эльгээжэ хандаха зуураа, США-гэй хүн зоной нилээд ехэ хубинь муугаар эдеэлнэ, муугаар хубсална, гэр байдалайнь услови ехир тулюур байна гэжэ мэдэрээ һэн. Трумэнай иигэжэ сэхэ руунь хэлэһэн үгэ дээрэ хэдэн тоо баримтануудые нэмэхэдэ болохо.

АЖАЛШАДАЙ КАРМАНҺАА

һүүлэй арбан табан жэл соо Холбоото Штадуудай акционернэ обществонуудай ашаг олзонь арбан гурба дахин шахуу ехэ болобо. Засагаархидай мэдээсэһэнэй ёһоор, 1938 ондо (налог түлэдэг болоһонһоо урда тээ) 3,3 миллиард доллар болодог байгаа һаа, 1951 ондо 42,9 миллиард доллар болоһон байгаа.

Иимэ ехэ олзо хаанаһаа гаргажа абаа гээшэб гэжэ һонирхобол, тэрэ олзын ородог зарим газарнуудые хараад үзэхэ хэрэгтэй.

Хэрбээ арбан табан жэлэй саада тээ США-гэй улад зон алба налог болгон федеральна правительстводо 1,3 миллиард доллар түлэдэг байгаа һаа, 1952 —1953 онуудай бюджетнэ жэлдэ улад зон өөһэдтэнь сэхэ ашагдаһан налог түлэхын тулада 33 миллиард гэхэ гү, али урданайхида орходоо 12,4 дахин ехэ мүнгэ оруулһан байха юм. Гэбэшье, сэхэ ашагдаһан федеральна налогуудһаа гадна, американецууд мүн тус тус штадуудай правительствонууд болон нютагай захиргаануудай ашаг туһада элдэбын алба татабари түлэжэ, ядаран зобоно. Тиин жэл ерэхэ бүри алба налогууд улам ехэ боложо байна. Американецын налог түлэдэггүй юумэ гэжэ бүри байхагүй! Тэрэ хадаа өөрынгөө олоһон олзо доходые, эд зөөриие эдлэхын түлөө, уһа абаһанай түлөө, тамхи татаһанай түлөө, бензин галдаһанай түлөө, кино, театрнуудта ябаһанай түлөө, уг залгамжалан зөөри эдлэхэ байһанай түлөө нилээд ехэ мүнгэ түлэдэг байха юм. Нью-Йоркдо хорин сигаретэдэ гурбан ондоо налог ашагдана. Тэрэ налогой хэмжээн худалдагдаха сэнгэй хахадһаа үлүүлнэ.

Орон дотор налогой минимумые доошолуулаад байхада сэхэ налог түлэхэ хүнүүдэй тоонь угаа олон болоһон байха юм. Хэрбээ 1938 ондо тиимэ хүнүүд 3 миллион байгаа һаа, 1951 ондо 44,3 миллион хүн болобо. Хүдэлмэришэн болбол элдэб алба татабаринуудые түлэжэ, өөрынгөө салин хүлһэнэй гурбанай нэгэ хубиие барадаг байна.

Алба налогһоо ороһон мүнгэнэй ехэнхи хубинь правительственна сэрэгэй захилнуудые дүүргэһэнэй түлөө гэжэ шалтаг барьяад, монополинуудай сейфтэ ородог байха юм. Рынок тээшэ ошожо ябахадаа, американска гэрэй эзэн эхэнэр ходо һанаагаа зобожо ябадаг юм гэбэл:

—Мүнөөдэр нэгэ литр һүнэй түлөө, нэгэ килограмм мяханай түлөө хэды шэнээн мүнгэ түлэхэ болохом гээшэ aаб? Мүнөөдэр һү, мяхан ямар сэнтэй байхань гээшэб?

Тиигэжэ һанаашарха дүүрэн үндэһэтэй байна. Эдеэ хоолой болон үргэн хэрэглэлэй эд бараанай сэнгүүд саг үргэлжэ дээшээ гаража байдаг. Дайнай хойто тээхи үеын зарим тоо мэдээнүүдые хараад үзэе. Тэрэ үеын эхилхэ багта юумэнэй сэнгүүд сэрэгэй урда тээхи хэмжээнһээ һураггүй үлүүлжэ байгаа һэн.

1952 оной август һарада США-гэй ажалай министерствын тунхаглаһан мэдээнэй ёһоор, үхэрэй мяхан 7 жэл соо 2,7 дахин, гахайн мяхан 2,5 дахин, сагаан тоһон 70 гаран процент, һүн 50 процент хүрэтэр хүндэрбэ. Һүүлэй 15 жэл соо США-дахи ажабайдалай үнэ гурба дахин шахуу хүндэрөө.

Налогуудай болон ажабайдалай үнэ сэнгэй улам ехэ боложо байхада, салин хүлһэн хэбээрээ байна.

Американска бүлэнэрэй 79 процент шахуунь абадаг салин хүлһөөрөө амяа тэжээжэ шададаггүй, тиигээд бүхы бүлэнэрэй гурбанай нэгэ хубинь энэ ажабайдалай минимумэй хахадыеньшье бүтүүлжэ хүшэ хүрэхэгүй олзо олоно. Имагтал энээгээр ушар байдал тайлбарилагдана.

ЛАУРЕНСЫН БОЛОН ДЖОНСТАУНАЙ ТРАГЕДИ

Америкын хуулита статистика хадаа США-да хэды шэнээн хүнэй ажалгүй болоод байһан үнэн ушарые нюуха далдалха гэжэ дэмы һэдэнэ. Тэндэ олон миллион хүнүүд хүдэлмэригүй болонхой гэжэ буржуазна хэблэлшье мэдэрһэн байха юм. Яаралтайгаар зэбсэгжэлгэшье хүдэлмэригүйдэлгые үгы хэжэ шадаагүй. Американска арадай ажахын гражданска һалбаринуудай өөрынгөө үйлэдбэриие хороожо байһан хадань, тэндэ хүдэлмэригүй болоһон хүнүүд сэрэгэй предприятинуудай хэрэглэжэ байһан эрилтэһээ һураггүй үлүү байна бшуу. Лауренси болон Джонстауна гэжэ американска промышленна хоёр городуудай байдал энээниие эли тодоор гэршэлнэ.

Массачузетс штадта байдаг Лауренси гэжэ город США-гэй «нооһон бүд гаргадаг столица» гэдэг нэрээр хэдэн арбаад жэл соо алдаршанхай юм. Тэндэ сэмбын томо томо фабриканууд бии. Тиимэһээ эндэ хэдэн арбаад мянган хүн хүдэлмэрилдэг байгаа. Мүнөө болоходо, Лауренси хүдэлмэригүй зоноор элбэг город болонхой. «С. И. О. Ньюс» гэдэг профсоюзна газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, миил һүүлэй хэдэн һара соо «Пэсифик миллс», «Арлингтон» болон бусад компанинуудай томо томо комбинадууд хүдэлмэреэ зогсообо. Хэдэн арбаад бүлэнэр городһоо гаража ябаа. Гэбэшье, городто үлөөд байгшадай дүрбэнэй нэгэ хубиншье хүдэлмэри оложо шаданагүй. Тиихэдэ, хүдэлмэридэ ороһон нэрэтэй хүнүүдшье дүүрэн недели соо ажалланагүй.

Лауренси городой бүд нэхэгшэдэй ямараар ажаһуудаг тухай мүн лэ тэрэ «С. И. О. Ньюс» газетэ нигэжэ хөөрэнэ: хүдэлмэришэн Фрэнк Моран гэгшэ 18 һарын саада тээ хүдэлмэригүй болоод байхадаа, хаа яа тушаан боложо хэһэн хүдэлмэриингөө олзоор үл залгажа һууна. Тэрэнэй гэртэхин өөһэдынгөө хубсаһа хунарые хэзээ үни худалдажа дууһахаһаа гадна, мүн нилээд ехэ үридэ оронхой.

Баһа бүд нэхэгшэ Питер Уолкорт гэгшын олон үхибүүдтэй хүнэй байдал тэрээнһээ бүри доро байна. Юундэб гэхэдэ, тэрэ наһажаал болоһон байна бшуу, тиимэ хүнүүдые һайн сагташье хүдэлмэридэ абадаггүй бэлэй.

Городой фабрикантнууд хүдэлмэригүй болоһон ушарые һамбаашалһан байгаа. Лауренсиин томохон фирмэнүүдэй нэгэн «Америкэн Вулен компани» хүдэлмэришэдэйнгөө салин хүлһые хорин табан процент хүрэтэр хорообо. Нүгөөдэ фабрикын эзэд штадаа ехээр хорооһон мүртөө, ажалай нормые 57 процентээр ехэ болгоһон байха юм. Пенсильвани штадай Джонстаун гэжэ нүүрһэ малталгын городто хүдэлмэригүйдэхэ байдал мүн лэ ерээ. Һаяхан «Юнайтед Стейтс ньюс энд Уорлд рипорт» гэдэг журналай мэдээсэһэнэй ёһоор, эндэ ходо хүдэлмэригүй ябагшадай тоонь 7000 шахуу болобо. Тэрээнһээ гадна, үшөө табан мянган хүн неделидээ оройдоо 2—3 үдэр хүдэлмэрилнэ. США-гэй нүүрһэнэй промышленность унал доройтолгын байдалда оронхой. Тиин энэ орондо нүүрһэ малталга һүүлэй хоёр жэл соо 16 процент хүрэтэр хороһон байна. Хэдэн олон газарта шахтанууд хаагдана, нүүрһэ малтагшад үридэ ороно, үлэсэнэ. Нүүрһэнэй промышленна городууд эзэгүй шэнгеэр харагдадаг болобо. Энэ бүхы юумэ Джонстаунда үзэгдэнэ, тиин тэндэхи зон түргэнөөр хороно.

ФЕРМЕРНҮҮД ҮГЫРНЭ

Улад зоной ажаһуудалай улам муудаһан дээрэһээ боложо, эдеэ хоолой зүйлнүүдые болон хүдөө ажахын түүхэй эд хэрэглэхэ ябадалай хоролто, фермернүүдһээ хүдөө ажахын продукциие монополинуудай худалдан абадаг тон хүнгэн сэнгүүд, промышленна товарнуудай сэнгүүдэй ургалта хадаа тус оронoй хүдөө ажахые айхабтар ехэ бэрхэшээлдэ оруулжа, фермернүүдэй олзо доходые нилээд бага болгоһон байха юм.

Иимэ условидо жэжэ фермернүүд хүдөө ажахын томо томо предприятинуудтай үрдилдэхэ аргагүй байна бшуу. Тэдэнэр үгырэн хооһоржо, хүдэлмэригүйшүүлэй угаа ехэ армида нэмэжэ ороно.

Жэжэ болон дунда зэргын американска фермерэй байдал тухай США-да хэблэгдэн гарадаг «Фэктс фор фармерс» гэдэг бюллетень бэшэнэ. США-гэй ажалай министерствын тооложо гаргаһанай ёһоор, 1951 оной октябрь һарада гэр соогоо дүрбэн хүнтэй нэгэ бүлэдэ миил үл залгахын тэдыгээр ажаһуухын тулада жэлдээ 4166 доллар олзо олохо хэрэгтэй байгаа. Тиихэдэ, фермернүүдэй бүлэнэрэй 81 процентнь жэлдээ 4 мянган доллар хүрэхэгүй олзо абана. Тус оронoй хүдөөгэй хүн зоной табанай нэгэ хуби шахуунь жэлдээ 500 доллар хүрэхэгүй олзо олодог юм. Тэдэнэр миил үл залгахын тухай эдеэлээд байха баатай болоно. Хүдөө ажахын хүдэлмэришэд тухай хэлэхэ болоо һаа, тэдэнэй олзо доход хоолойгоо тэжээхын тулада хэзээшье хүрэдэггүй байһан юм.

Аргаа ядажа һууһан жэжэ болон дунда фермернүүд диилдэхэгүй ехэ үридэ орожо, һүүлээрнь үгырэн хооһордог байна. Ассошиэйтед Пресс гэдэг американска агентствын мэдээсэлэй ёһоор, гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ фермернүүдэй үри доёмхонь хоёр миллиард доллар болоһон аад, энэ жэлэй эхиндэ дан ехэ хэмжээндэ хүрэжэ, 14 миллиард болобо. Һүүлэй долоон жэл соо фермернүүдэй тоонь 600 мянган

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

КПСС-эй 50 жэлэй ойе тэмдэглэбэ

РИМ, июлиин 30. (ТАСС). Итальянска демократическа хэблэл РСДРП-гэй II съездын нээгдэһээр 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан статьянуудые мүнөөдэр толилно. Тус съезд дээрэ Коммунистическэ партиин үндэһэ һууринууд табигдаһан байна. «Унита» газетэ КПСС-эй түүхэ тухай, партиин II съезд тухай материалнуудые тунхаглаба.

БЕРЛИН, июлиин 30. (ТАСС). «Нейес Дейчланд» газетэ «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин 50 жэл (1903—1953)» гэжэ советскэ хэблэлдэ толилогдоһон тезисүүдые бүрин толилбо.

Советско-греческэ худалдаа наймаанай харилсаанууд тушаа

АФИНЫ, июлиин 28. (ТАСС). Зүүн ба Баруун зүгэй хоорондо худалдаа наймаа хүгжөөхэ талаар Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин дэргэдэхи Европа тушаа Экономическа комиссиин 1953 оной апрельдэ зарлаһан Женевскэ конференциин үндэһөөр, майн эсэстэ Афинада советско-греческэ худалдаа наймаанай хэлсээнүүд эхилжэ, эд товарай эрьесэ ба түлэбэринүүд тухай хэлсээ СССР-эй ба Грециин хоорондо баталалгаар энэ оной июлиин 28-да дүүрэбэ.

Хэлсээн хадаа клирингээр тоосоо хэжэ, 12 һарын турша дотор эд бараа хоорондоо абалсаха гэжэ тогтообо.

СССР Грецидэ нефтепродуктнууд, антрацит, модо ба бусад материалнуудые эльгээхэ байна. Греци СССР-тэ тамхи, хлопок, рис ба бусад товарнуудые эльгээхэ юм.

Советскэ талаһаа—СССР-һээ Грецидэ байгаа Худалдаа наймаанай Түлөөлэгшэ Т. Притворов ба греческэ талаһаа—Грециин МИД-эй экономическа таһагай Директор Г. Ксантопулос-Паламас хэлсээндэ гар табиба.

„Уласхоорондын оршон байдалай түгшүүрилые һулаhуулха хэрэгтэ ехэ алхам туйлагдаа“

ПЕКИН, июлиин 29. (ТАСС). Корейдэ эблэрэлгын баталагдаһан тухай «Гуанминжибао» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

Корейдэхи дайн мүнөөнэй уласхоорондын байдалай эгээн хурса асуудалнуудай нэгэниинь мүн. Корейдэ эблэрэлгые баталалга хадаа мүнөөнэй уласхоорондын байдалай түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ ехэ алхам болоһониинь лабтай.

Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээ баталалга хадаа корейскэ ба хитад арадуудай баатарлиг тэмсэлэй аша үрэ, бүхы дэлхэйн сүлөө хүсэгшэ арадуудай хүсэлэлгын аша үрэ мүн. Гэбэшье, эблэрэлгые таһалдуулха аюул үшөөл бии юм. Сэрэгэй пленэйхидые репатриацилха тухай хэлсээе лисынмановска бүлэгэй һэшхэлгүйгөөр эбдэжэ, манай талын сэрэгэй 27 мянган пленэйхидые хүсөөр һаатуулан бариһанай һүүлээр, американска тала хадаа даб дээрэхи эблэрэлгэ таһалдуулха гэһэн лисынмановска бүлэгэй ябуулгануудые дуугайгаар һайшааһан, тэрэниие дура зоргоорнь табиһан байгаа.

«Тиимэһээ,—гэжэ «Гуанминжибао» газетэ тэмдэглэнэ,—корейскэ ба хитад арадууд саашадаа ехэ һэрэмжэтэй байха, мүн эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээе эрид шууд бэелүүлхын тула өөрыгөө хамгаалха хэмжээнүүдые ямаршье сагтаа абахаар бэлэн байха ёһотой».

Эблэрэлгэ тухай хэлсээн хадаа корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ миил түрүүшын алхам болоно гэжэ тус газетэ түгэсхэлдөө бэшэнэ. Эблэрэлгын бэелүүлэгдэһэнэй һүүлээр, корейскэ ба хитад арадууд хадаа корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ принцип хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын түлөө эршэ ехэтэйгээр тэмсэжэ, энэ тэмсэлдээ шэнэ илалтануудые туйлаха байха гэжэ этигэнэбди. Бүхы дэлхэйн сүлөө хүсэгшэ арадууд корейдэхи эблэрэлгые эрид шууд дэмжэхэ ба дай үүдхэгшэдэй ямаршье аашануудые эбдэхэ, корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ, уласхоорондын арсалдаануудые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ, мүнөөнэй уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуларуулгада туһалха гэжэ этигэнэбди.

«Дэлхэй эб найрамдал тээшэ эрьелтэ хэбэ»

ЛОНДОН, июлиин 29. (ТАСС). Индийскэ бүхы хэблэл Корейдэ эблэрэлгые баталһан ябадалда гол анхаралаа хандуулна.

Болохоёо байгаа политическэ конференци тухай редакционно статья соогоо «Хиндустан Таймс» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: Советскэ Союз тус конференцидэ хабаадаха ёһотой, имагтал энэ ушарта конференциин шиидхэбэринүүд хүсэтэй байха болоно. Политическэ конференци болбол Хитадай Арадай Республикые ООН-до абаха тухай асуудал шиидхэхэ ёһотой. Энэнь Корейдэ ба бүхы Дальна Востогто амгалан ёһоор шиидхэлгын үндэһэ болоно гэжэ статья соонь хэлэгдэнэ.

Делиин үглөөнэй хэблэл Ким Ир Сендэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой эльгээһэн амаршалгын послание эли газартаа толилбо.

ЛОНДОН, июлиин 28. (ТАСС). Рейтер агентствын лондонско корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, мүнөөдэр Карачида пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Индиин премьер-министр Неру Корейдэ эблэрэлгын баталагдаһан тушаа иигэжэ мэдүүлбэ: «Урагшаа ябаха замда угаа ехэ бэрхэшээлнүүдэй байбашье, энэ алхамаараа бүхы дэлхэй эб найрамдал тээшэ эрьелтэ хэбэ». Эблэрэлгые бэелүүлгэдэ, тусгаарлабал, сэрэгэй пленэйхидые андалдаха ба хамгаалха ябадалда хабаадалга Индидэ ехэ харюусалга даалгана гэжэ Неру тэмдэглэбэ.

Корейдэхи эблэрэлгэ тушаа

ПЕКИН, июлиин 29. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулна:

Хоёр талын командалагшадай гар табяатай, Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнэй ба эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээндэ нэмэлтэ болгогдоһон саг зуурын хэлсээнэй текстнүүдые андалдан абалсалга мүнөөдэр Паньмыньчжоньдо болобо.

Талануудай хоорондо туйлагдаһан хэлсээнэй ёһоор, тала бүхэн хадаа эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй корейскэ, хитад ба английска хэлэнүүд дээрэ зохёогдоһон текстнүүдэй тус бүри хоёр комплектые өөртөө үлөөнэ, текстнүүдэй нүгөө хоёр комплектнүүд эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссида дамжуулан үгтэхэ байна.

ПЕКИН, июлиин 30. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент корейскэ фронтһоо иигэжэ дамжуулна:

Корейскэ Арадай армиин Верховно командалагша маршал Ким Ир Сенэй ба Хитадай арадай һайндуратанай командалагша генерал Пын Дэ-хуэйн приказтай зохилдуулан, корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай бүхы дайшалхы частьнууд Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнэй хүсэндөө ороһоной һүүлээр 72 часай турша дотор демилитаризованно зоноһоо сухариба.

Эб найрамдалай хэрэгэй илалта

ВАРШАВА, июлиин 28. (ТАСС). Польско арад Корейдэ эблэрэлгын баталагдаһан тухай мэдээсэлые ехэ ханалтайгаар угтан абаба, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай лагериин туйлай ехэ илалта мүн гэжэ энэ событиие сэгнэбэ. Эблэрэлгын баталагдаһантай дашарамдуулан Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сендэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой эльгээһэн телеграммые, мүн эблэрэлгэ тухай документнүүдые газетэнүүд толилно.

«Эб найрамдалай хэрэгтэ агууехэ нэмэри» гэһэн статья соогоо, «Трибуна Люду» газетэ иигэжэ бэшэнэ: Корейдэхи эблэрэлгэ хадаа хамаата талануудай үнэн дура хүсэлтэй байгаа һаа, уласхоорондын арсалдаата бүхы асуудалнууд эбэй ёһоор шиидхэгдэжэ болохо юм гэһэн этигэлые арадуудта түрүүлнэ.

Венгерскэ хэблэл Корейдэхи эблэрэлгэдэ гол анхаралаа хандуулна

БУДАПЕШТ, июлиин 29. (ТАСС). Венгриин хэблэл Корейдэхи эблэрэлгэдэ гол анхаралаа хандуулжа үргэлжэлһөөр. «Мадьяр Немзет» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

Бүхы дэлхэйн үнэн бодолто хүнүүд Корейдэхи эблэрэлгэ тухай мэдээсэлые баяртайгаар хүлеэн абаа. Тэдэнэр Корейдэ шуһа адхаралгын зогсоогдоһон, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һулаэбэй ёһоор шиидхэхэ шэнэ арга боломжые энэ эблэрэлгын нээһэн ушарһаа баярлана.

Венгерскэ ажалшад Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ тухай мэдээе ехэ баяртайгаар угтаба. Энэ гайхамшагта событида зорюулагдаһан ехэ митингнүүд бүхы орон дотор болоо. Эб найрамдалай Бүхэвенгерскэ соведэй адресаар олон телеграмма абтана, тэдээн соогоо предприятинуудай, эмхи зургаануудай ажалшад эб найрамдалай лагериин шэнэ амжалтые амаршална.

Дайнай хүсые эб найрамдалай хүсэн илаба

УЛАН-БАТОР, июлиин 28. (ТАСС). Монгол арад Корейдэ эблэрэлгын баталагдаһан тухай мэдээсэлые угаа ехэ баяртайгаар хүлеэн абаа.

«Корейдэ эблэрэлгэ хэхэ ба буудалдаа зогсоохо тухай хэлсээ баталалга хадаа,—гэжэ «Үнэн» газетэ бэшэнэ—эб найрамдалай хүсэнүүд дайнай хүсэнүүдые илаһан эгээн ехэ илалтануудай нэгые туйлаа гэжэ харуулна. Гэбэшье, энэнь манай һэрэмжые һуларуулха ёһогүй».

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестивалиин урда тээ

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 30. (ТАСС). Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн 4-дэхи фестивальда бэлэдхэхэ американска комитедэй түлөөлэгшэ корреспондентнүүдтэ иигэжэ мэдүүлбэ: профсоюзна залуу гэшүүд, студентнүүд, негритянска залуушуулай хүтэлбэрилэгшэд, спортсменүүд, интеллигенциин түлөөлэгшэд Бухарест ошохо США-гэй делегацида оролсоно. Комитет хадаа фестивальда тон эдэбхитэйгээр хабаадахыень американска залуушуулые уряалба. Америкын искусствын залуу элитэ ажал-ябуулагшад уранзохёолой ба хүгжэмэй конкурснуудта хабаадаха юм гэжэ комитет тэрэшэлэн мэдүүлбэ. Негритянска залуу уранзохёолшо Рузвельт Уорд конкурсда хабаадалсаха.

ГДР-эй арадай палатада

БЕРЛИН, июлиин 30. (ТАСС). 1953 оной июниин 11-һээ эхилээд Германска Демократическа Республикын правительствын бэелүүлһэн хэмжээ-ябуулганууд тухай премьер-министр Отто Гротеволиин правительственна мэдүүлгэ тушаа үгэ хэлэлгэ Германска Демократическа Республикын Арадай палатын үсэгэлдэр үдэшын заседани дээрэ эхилбэ.

Германска Демократическа Республикада эдеэ хоолоор «туһалха» тухай США-гэй һэшхэлгүй дурадхалые буруушааха гэһэн мэдүүлгые Арадай палата үгэ хэлэлгын эхеэр баталан абаа.

Германска Демократическа Республикын Арадай палатын түрүүлэгшэ Иоганнес Дикман Германиин либерально-демократическа партиин (ЛДПГ-гэй) фракциин үмэнэһөө үдэшын заседани дээрэ түрүүшээр үгэ хэлэбэ. ЛДПГ-гэй фракци хадаа республикын хүн зоной ажабайдалые һайжаруулгада шэглүүлэгдэһэн, мүн Германска Демократическа Республикада демократическа байгуулалтые бэхижүүлхэ, эб найрамдал сахиха ба Германиин нэгэдэл туйлаха хэрэгтэ зорюулагдаһан ГДР-эй правительствын политикые амаршална гэжэ Дикман тэмдэглэбэ.

Берлиндэ ба Германска Демократическа Республикын хэдэн олон городуудта июлиин 17-до империалистическэ агентнуудай эмхидхэһэн фашистска хорото аашануудые оратор буруушааба.

Урдада гаргагдаһан алдуунууд тухай һануулха зуураа, Дикман иигэжэ тэмдэглэбэ: алдуунуудай гаргагдаһан болобошье, правительство ажабайдалай бүхы һалбаринуудаар ехэ амжалтануудые туйлаба, правительствын хараалһан программа шэнэ ехэ перспективэ нээнэ.

Германска Демократическа Республикын правительствын табиһан ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула демократическа блогой ба демократическа Германиин национальна фронтын эдэбхиие бэхижүүлхэ ба дээшэлүүлхэ шухала гэжэ Дикман зааба.

ГДР-эй правительствын дурадхаһан хэмжээ-ябуулгануудые ЛДПГ дэмжэнэ, тэдэниие бэелүүлхын түлөө демократическа блогой бүхы партинуудтай хамта тэмсэхэ юм гэжэ Иоганнес Дикман түгэсхэлдөө найдуулба.

Американска ажалшадай зоболонто хүндэ байдал

(Түгэсхэл)

хүрэтэр хороһон байба. Энээн дээрэһээ мэдэхэдэ, зургаан зуун мянган бүлэнэр гал гуламтаяа орхижо гараад, зүһэм хилээмэ, бэдэрэн, оронойнгоо харгынуудаар тэнэжэ ябана гээшэ.

НҮХЭН СООГУУР ХОНОЛГЫН ДЭЛГЭРҺЭН ОРОН

Энэ оной майн эсэстэ Нью-Йоркдо байра байдалай условинуудые шалган үзэлгын дүнгүүд тухай элидхэл тунхаглагдаа һэн. Тиихэдээ тэрэнэй авторнууд хадаа энэ городто хүн зон хэтэрхы олон байна, тэдэнэй байра байдалай условинууд яахын аргагүй муу байна, нүхэн соогуур хонолгон угаа ехээр дэлгэрнэ гэжэ тобшолол гаргаһан байгаа.

Тиимэ тобшололые американска алишье город тушаа хэжэ болохо юм. Ехэ ехэ городуудта эдэ үгытэй ядуу зоной байдаг харанхы хара нүхэнүүд эһэ тооһондо болон даг хирэдэ дарагдашоод, хэдэн олон километр ута кварталда таранхай байдаг. Тэндэ ургаһан нэгэшье модо, нэгэшье зүлгэ ногоо харахагүйт, гэр байрануудынь һандаранхай, тиимэ гэшэгүй хиртэй муухай байдаг юм. Эдэ уйтан шулуун нүхэнүүд соо канализаци, уһан гэжэ бүри байхагүй. Эндэ нүхэн бүхэндэ гүйраншалгын байдал эли тодоор харагдана.

Тиимэ условидо мүнөө американска 10 миллионһоо доошо бэшэ бүлэнэр ажаһууна гэжэ тоологдонхой. США мэтын капиталай оронуудта иимэ харанхы хара нүхэн соогуур байрлаха ябадалай зайлашагүй байһаниинь юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, эндэ гэр байрын фонд хадаа ашаг олзо бэдэржэ байһан хомхой хобдог капиталистын мэдэлдэ байна бшуу. Тэндэ гэр байрын түлэбэриин айхабтар ехэ байһан ушарһаа, хүдэлмэришэн болбол дунда жэшээгээр өөрынгөө салин хүлһэнэй гурбанай нэгэ хубиие үгэдэг юм. Тиимэһээ муушаг байра оложо орохо гэжэ бэдэрхэ баатай болоно.

Нэгэн үедэ айхабтар ехээр һайрхагдаһан гэр байрын барилгын правительственна программа гээшэ дүүргэгдэнэгүй. Юундэб гэхэдэ, тэрээндэ һомологдоһон мүнгэн мүнөө яаралтайгаар зэбсэгжүүлгэдэ зорюулагданхай. Энээн дээрэһээ гэр байрын кризис улам шангадажа байна. Тэрээнтэй хамта, нүхэн соогуур хоногшод улам олошорно.

Июлиин 31-һээ хойшо США-гэй бүхы территори дээрэ гэр байрын түлэбэридэ правительственна хиналта табилга болюулагдахань. Мүнөө гэр байрын эзэн хадаа өөрынь гэртэ байгшадта өөрынгөө дураар услови табиха эрхэтэй болохонь гээшэ. Гэхэ зуура, һүүлэй арбан жэл соо США-да гэр байрын түлэбэри хоёр дахин шахуу ехэ болобо. Тиимэ болохолоороо, ажалша американецын бюджедтэ үшөө нэгэ хүндэ сохилто болохонь гээшэ.

США-да ажалшан зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлгэ энээнһээ дээрэ бэшэ юм. Тэндэ улад зондо түлөөһэгүйгөөр гүрэнһөө медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ системэ гэжэ бүри байдаггүй. Һаяхан США-гэй элүүрые хамгаалгын национальна управлениин элидхэл соо мэдээсэһэнэй ёһоор, «40 миллион шахуу американецууд гэхэ гү, али тэндэхи хүн зоной дүрбэнэй нэгэ хуби шахуунь эгээл бага зэргын медицинскэ туһаламжа абадаггүй байха юм... Тус оронной районуудай хахадта эмнэлгын эмхи зургаанууд байхагүй».

Капиталай байһан орондо медицинскэ туһаламжа гээшэ мүн лэ мүнгэ олохо арга болодог байна бшуу.

США-да эмнэлгын түлөөһэн һүүлэй 12—13 жэл соо 3—5 дахин ехэ болоһон байха юм. Тиимэһээ 26—28 миллион американецуудай элдэб үбшэндэ нэрбэгдэн мүнөө зобожо тулижа ябадагынь гайхалтай бэшэ. Мүнөө США-да 870 мянган больничнa оронууд, 50 мянган врачууд, медицинскэ бага персоналай 100 мянган хүн дутамаг байна.

А. АЛЕКСАНДРОВ.

Ц. С. САМПИЛОВ

БМАССР-эй арадай уранзурааша, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Цыренжап Сампилович **Сампилов** хүндөөр ба удаан саг соо үбшэлһэнэйнгөө һүүлээр наһанһаа нүгшэбэ.

Үгытэй ангуушанай хүбүүн Цыренжап Сампилович ажалай алдарта замаар ябажа, пастух байһанаа арадай уранзурааша ба ниитын элитэ ажал-ябуулагша болоһон байна. Тэрэ хадаа бүхы хүсэеэ, шадабаряа, өөрынгөө ехэ оюун бэлигые түрэл арадайнгаа аша туһада бүримүһэн зорюулаа.

Ц. С. Сампилов Яруунын аймагай Домно-Еравна гэжэ улуста 1893 ондо түрэһэн юм. Цыренжап Сампиловичын уран зурагай талаар үлэмжэ ехэ бэлигтэй байһаниинь бүри залуу ябахадань харагдаа һэн. Гэбэшье, Забайкальеда советскэ засагай илаһанай һүүлээр лэ Цыренжап Сампиловичын бэлиг шадабаринь хүсэдөөр хүгжэн гараа юм. Бурят-Монголой правительство нүхэр **Сампиловые** «ВХУТЕИН-эй» уран зурагай факультедтэ һурахын тулада Москва эльгээһэн байна. Тэндэ һураад, дүршэл шадабаритай уранзурааша боложо республикадаа бусажа ерээ һэн. Уданшьегүй тэрэнэй нэрэ үргэн ниитэ арад зоной дунда алдар суутай болоһон байна. «Соведүүдэй засагай түлөө», «Монголой партизанууд», «Талын инагууд», «Пастух», «Культармейка», «Агууехэ хубилалтын жэл», «Ангуушад» гэжэ ба бусад зурагуудынь бүгэдэ арадай дунда тэрэниие алдаршуулаа һэн.

Советскэ засагай түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилээд наһа дүүрэхэ хүрэтэрөө **Ц. С. Сампилов** ниитэ-политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадаа. Тэрэ хадаа нютагай Соведүүдэй депутадаар хэдэн удаа һунгагдаһан, 1950 оной мартда СССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаһан байна. Нүхэр **Сампилов** арба гаран жэл соо Советскэ уранзураашадай союзые толгойлһон, Эб найрамдал хамгаалха республиканска комитедэй түрүүлэгшээр һунгагдаһан байгаа. 1942 ондо нүхэр **Сампилов** Советскэ Союзай Коммунистическэ партида ороһон юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агу… ехэ дайнай үедэ советскэ дул… патриотизмын, социалистическэ Э… орондоо хизааргүйгөөр инаглалг… үзэлөөр нэбтэрэнги хэдэн гайха… шаг зурагуудые зураһан бай… «Жаргалантын талада», «Талы… да», «Үбһэ хуряалга» гэжэ ба … сад шадамар бэрхээр зураһан ка… тинанууд, дайнай хойто тээхи үе… тэрэнэй зураһан республикын … лото хүнүүдэй хэдэн портрет… олондо мэдээжэ болонхой. **Ц. …** **Сампиловай** эрхим зохёолнууд … ноймнай олон музейнүүдтэ, тэ… тоодо Москвадахи Третьяковс… зурагай галлерейдэ ба Восточ… культурын музейдэ, Ленинградта… Ородой музейдэ табигданхай.

Ц. С. Сампиловай габьяае С… Союзай Правительство үндэрө… сэгнэжэ, Ленинэй ба «Хүндэлэл… тэмдэг» орденуудаар, «1941—19… онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгы… Агууехэ дайнай үедэ хэһэн ш… габьяата ажалай түлөө» медаля… тэрэниие шагнаһан байна.

Цыренжап Сампилович болб… арюун сэдьхэлтэй анхарал ехэт… нүхэр, Бурят-Монгол республикы… уранзураашадай хани нүхэры… аха захань байһан юм.

Тэрээн тухай һаруул һайхан д… расхаал республикымнай ажалш… дай сэдьхэл зүрхэндэ хододоо … шожо байхал.

ХАХАЛОВ А. У.	ЦЫЖИПОВ Б. Ц.	РУДЬ Т. А.
ЦЫРЕМПИЛОН Д. Ц.	САБУРОВ Л. П.	НАМСАРАЕВ Х. Н.
ЛОБСАНОВ Б. Л.	МОДОГОЕВ А. У.	ГАЛСАНОВ Ц. Г.
КЛИМОВ Г. И.	ЦЫДЫНЖАПОВ Г. Ц.	ШАГЖИН Ц. Г.
ДУБРОВСКИЙ В. И.	ЧУВЬЮРОВ М. И.	БАТУЕВ Ж. Б.
АЖГИБКОВ А. В.	ПАВЛОВ Г. Е.	РАДНАЕВ Э. Р.
ИВАНОВ Д. И.	ТИМИН А. И.	ХАДАЛОВ П. И.
ЛИСЮТКИН В. П.	МЭРДЫГЕЕВ Р. С.	ФИЛИППОВ В. Р.
СТЕГАЧЕВ И. М.	ОКЛАДНИКОВ А. А.	ба бусад.

Футболоор „Динамын“ Центральна Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө

Чита городой «Динамо» стадион дээрэ футболоор «Динамын» Центральна Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө Чита ба Улан-Удэ городуудай эдир футболистнуудай ээлжээтэ уулзалга һаяхан болобо.

Нааданай түрүүшын хахадта хоёр командануудай дунда үсэд шанга тулалдаан боложо, Улан-Удын спортсменүүд стадионой эзэдэй ворота руу бүмбэгэ сохижо оруулба. Мүрысөөнэй түрүүшын хахад 1 : 0 гэһэн тоотойгоор дүүрээ.

Амаралтын һүүлээр нааданайнь темп бүри шангадажа, стадионой эзэд тоогоо адли болгохын тулада ехэ оролдобо. Мүрысөөнэй хоёрдохи хахад 1 : 1 гэһэн тоотойгоор дүүрэ…

Тиигэжэ 2 : 1 гэһэн тоотойго… Улан-Удын футболистнар шүүбэ.

* * *

Августын хоёрто Улан-Удэ гор… дой «Динамо» обществын эдир фу… болистнар Иркутск городой эди… футболистнартай өөһэдынгөө ст… дион дээрэ уулзахань.

Тус уулзалгада илаһан кома… Красноярск городто болохо Даль… Востогой ба Сибириин зоны… ф… нальна нааданда хабаадаха юм.

Е. Николаев.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУДТА

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — Уранһайханай шэнэ фильм «Под игом» (12, 14, 16, 18, 20 ба 22 ч.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Чапаев» (11 ба 13 ч.), «Голубые дороги» (15, 17 ба 21 ч.), «Индийская гробница» I сери (19 ч.), II сери (23 ч.).

БМАССР-эй Советскэ уранзураашадай союз, уранзурагай музей, уранзурагай фондын отделени хадаа үни удаан саг соо хүндөөр үбшэлһэнэй һүүлээр 1953 оной июлиин 31-дэ БМАССР-эй арадай уранзурааша, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Цыренжап Сампилович **Сампиловай** наһа бараһан тухай гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ, наһа барагшын бүлэдэ ба түрэлхидтэ шаналалаа мэдүүлнэ.

БМАССР-эй Культурын министерство республикын арадай уранзурааша, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Цыренжап Сампилович **Сампиловай** наһа бараһан тухай гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

БМАССР-эй Советскэ уранзохёолшодой союз республикын үнинэй уранзурааша, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат

Цыренжап Сампилович **Сампиловай**

наһа бараһан тухай гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ, наһа барагшын бүлэдэ үнэн сэдьхэлэйнгээ шаналалые мэдүүлнэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности— 4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров— 16.

Н——00591. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.